

ZASAVSKI

vestnik

Izšaja Okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi v Trbovljah — Urejuje in odgovarja uredniški odbor — Odgovorni urednik: Stane Suštar — Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru — Naslov uredništva in uprave: „Zasavski vestnik“ Trbovlje I. uprava rudnika — Telefon št. 54 — Računa pri podružnici Narodne banke v Trbovljah (štev. 614, T-146) — List izhaja vsako eredo. — Letna naročnina 300 din., polletna 150 din., četrtletna 75 din., mesečna 25 din. — Posamezna številka 8 din. — Rokopisi morajo biti v uredništvu najkasneje vsak petek dopoldne in se ne vratajo

LETO VI. ŠTEV. 44

TBROVLJE, 4. NOVEMBRA 1953

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZASAVJA

Naš kandidat tovarišica Lidija Sentjurčeva med svojimi volivci

V sredo, 28. oktobra, je prišla v Trbovlje kandidatka za poslanca za volitve v Zvezno skupščino, tovarišica Lidija Sentjurčeva, ki je imela v Zgornjih Trbovljah svoj prvi predvolilni govor. V Domu »Svobode II« se je zbralo okrog 5. ure popoldne preko 500 volivcev k predvolilnemu zborovanju.

Ko je prispela v dvorano Doma »Svobode« tovarišica Sentjurčeva, so jo vsi volivci s ploskanjem tople pozdravili. Zbranim volivcem je najprej spregovoril sekretar ZK rajona Trbovlje II tov. Ivan Sovre, ki je izrekel zveznemu kandidatu tov. Sentjurčevi priskočno dobrodošlico ter izrazil željo v imenu vseh volivcev, da bi tov. Sentjurčeva večkrat obiskala Trbovlje.

Tov. Lidija Sentjurčeva se je najprej zahvalila za zaupano kandidaturu za zveznega poslanca, nato pa je v prvem delu svojih izjav govorila o vlozi poslanca in njegovih nalogah. Ko je prešla na mednarodno politiko, se je predvsem dotaknila perečega tržaškega vprašanja, kjer je med drugim poudarila, da vprašanje Trsta ni samo naše vprašanje, marveč mednarodno vprašanje. V svojem govoru je podčrtala, da se bomo vsi odločno držali besede, ki jih je o vprašanju Trsta izrekel naš maršal Tito.

Tovarišica Sentjurčeva je v nadaljevanju govorila še o naših novih gospodarskih uredbah. Na zborovanju so za njo

še povzeli besedo tov. Ivan Giuliatti, upravitelj šole v Zg. Trbovljah tov. Strnad in tov.

Lidija Sentjurčeva, kandidatka okraja Trbovlje za Zvezno ljudsko skupščino

Mirko Skalčin. Zborovalci so v debati stali več vprašanj, na katera je odgovarjala tov. Sentjurčeva.

Ob koncu tega uspešnega zborovanja so volivci ponovno izrekli željo, da bi jih tov. Lidija Sentjurčeva še večkrat obiskala.

V četrtek, 29. oktobra, ob 5. uri popoldne je tovarišica Lidija Sentjurčeva, kandidatka za poslanca za zvezno skupščino,

prišla med volivce spodnjega dela trbovliške doline. Zborovanje je bilo v Domu »Svobode-Zasavje«, kjer se je zbralo nad 300 volivcev, ki so prišli na predvolilni sestanek kljub slabemu vremenu.

Pred pričetkom zborovanja je spregovoril volivcem tov. Slavko Borštnar, podpredsednik LOMO Trbovlje, ki je izrekel tov. Lidiji Sentjurčevi tople dobrodošlice ob njenem prvem prihodu med volivce Spodnjih Trbovlij, odkar so tamkaj odprli svoj novi Dom »Svobode«.

V več kot poluradurnem govoru je tov. Lidija Sentjurčeva obravnavala najprej naloge in vloge ljudskega poslanca, ob kateri priložnosti se je zahvalila

volivcem, ki so jo izbrali za kandidata za zveznega poslanca. V naslednjem se je pogloblje dotaknila naših novih gospodarskih uredb, nato se je pa dalj časa zadržala pri sunanji politiki, kjer je v svoje misli povežala vprašanje Trsta. — V diskusiji so volivci stali več vprašanj, katera je pojasnila tov. Sentjurčeva.

Tovarišica Lidija Sentjurčeva ima v tem tednu volilna zborovanja v Trbovljah, med rudarji v Hrastniku, Zagorju in Račečah. Obiskala pa bo tudi Podkum in Dole pri Hrastniku. Če bo tovarišica Lidija Sentjurčeva dopuščal čas, bo prišla tudi med volivce v Polšnik nad Litiijo.

Okrajna volilna komisija v Trbovljah je 29. oktobra 1953 potrdila nove kandidature in sicer za Zvezno ljudsko skupščino: Za zvezni zbor proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine za kandidata Škrtnar (Alojza) Villija, rudarja rudnika Trbovlje-Hrastnik.

Ljudska skupščina LRS:

Za republiški zbor je bila potrjena kandidatura za kandidata Jakopiča (Jožeta) Maksa, predsednika občinskega ljudskega odbora Dol pri Hrastniku za volilno enoto št. 121.

Prav tako je bila potrjena kandidatura za kandidata Lužiča (Jožeta) Alojza, Zagorje, Dolenja vas št. 25 za volitve ljudskega poslanca v Republiški zbor ljudske skupščine LRS za volilno enoto št. 120. Ta kandidatura je za navedeno volilno enoto po vrstnem redu druga.

Potrjena je nadalje kandidatura za kandidata Marinko (Antona) Franca, rudarja rudnika Trbovlje-Hrastnik, za volitve ljudskega poslanca v zbor proizvajalcev.

Lepa slovesnost za padlimi borci v Hrastniku

Letošnja spominsko slovesnost za vse žrtve NOV so priredili v Hrastniku prejšnjo nedeljo dopoldne pred tamošnjim spomenikom padlim borcem. Na tej slavnosti komemoraciji so sodelovali rudarska in steklarska godba na pihala, pevski zbor hrastniške gimnazije ter pevska zbor Svobode I in II iz Hrastnika. Spominski govor je imel predsednik hrastniške mesne občine tov. Stane Brečko, recitacije in govor o partizanskih spominih pa dijaki hrastniške gimnazije in učenci osnovne šole. Slovesnost sta zaključili steklarska in rudarska godba s partizanskimi pesmimi.

Komemoracije za padlimi borci se je udeležilo okrog tisoč Hrastničanov.

Okrajna volilna komisija v Trbovljah je 29. oktobra 1953 potrdila nove kandidature in sicer za Zvezno ljudsko skupščino: Za zvezni zbor proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine za kandidata Škrtnar (Alojza) Villija, rudarja rudnika Trbovlje-Hrastnik.

Ljudska skupščina LRS: Za republiški zbor je bila potrjena kandidatura za kandidata Jakopiča (Jožeta) Maksa, predsednika občinskega ljudskega odbora Dol pri Hrastniku za volilno enoto št. 121.

Prav tako je bila potrjena kandidatura za kandidata Lužiča (Jožeta) Alojza, Zagorje, Dolenja vas št. 25 za volitve ljudskega poslanca v Republiški zbor ljudske skupščine LRS za volilno enoto št. 120. Ta kandidatura je za navedeno volilno enoto po vrstnem redu druga.

Potrjena je nadalje kandidatura za kandidata Marinko (Antona) Franca, rudarja rudnika Trbovlje-Hrastnik, za volitve ljudskega poslanca v zbor proizvajalcev.

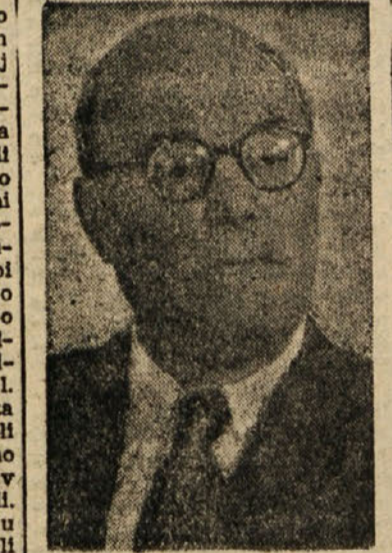
Z našo enotnostjo vodimo in ščitimo našo socialistično Jugoslavijo in z njo naše interese in interese vsega delovnega človeštva

iz govora tovariša Ivana Regenta na zborovanju v Trbovljah

Ko je tovariš Ivan Regent v prvem delu govora obravnaval tržaško vprašanje, je nato prešel na volitve, kjer je med drugim dejal tole:

Zdaj pa, tovariši, se moramo še pomeniti tudi glede naših volitev. Povedati moram tukaj predvsem to, da nimam nobenega namena govoriti trbovliškem ljudstvu kaj posebnega glede vprašanja volitev in ljudi prepričevati, ali se je potrebno volitev udeležiti, ali pa da ni potrebna udeležba na naših volitvah. Tu imamo zavedne ljudi, kjer se mi zdi odveč, da bi jim prigovarjal, da glasujejo za tistega, za katerega mislijo in kateri je najbolj vreden njihovega zaupanja in ki bo njihove težnje najbolje zastopal. Prvič, tovariši, je to tista enotnost, ki smo je pokazali glede Trsta, da jo pokažemo tudi pri volitvah. Pravzaprav bomo s temi volitvami potrdili, da nismo bili po naključju enotni in da se nismo strinili okoli našega voditelja tov. Tita samo zaradi tržaškega vprašanja. Mi moramo biti enotni tudi zaradi vsega, kar moramo v Jugoslaviji napraviti za našo blaginjo. Mi smo dolžni na prihodnjih volitvah, 22. novembra, pokazati vsemu svetu našo enotnost. Ni napačnega to ni;

naš je vedó tam zunaj, da smo narodi, ki res znajo biti enotni in ki hočejo ohraniti to enotnost v boju za napredek in

Ivan Regent, član izvršnega sveta LR Slovenije

razvoj blaginje vsega človeštva. Mi smo dosegli tolikšen napredek, da imamo danes toliko, da bi se lahko veliko bolj bahali, kakor to delajo drugi. Ne vem,

zakaj naši ljudje premalo cenijo vse to, kar smo do sedaj na vseh področjih uspeli napraviti.

Prijatelji, mi smo za časa narodnoosvobodilne vojne znali kovati bratstvo in edinstvo med narodi Jugoslavije, in to bratstvo in edinstvo danes utrjujemo; mi vemo, da brez bratstva med narodi, med delovnim ljudstvom celega sveta ni socializma. Kdor si misli, da socializem pomeni nadvlado katere koli socialistične države in da ji morajo vse ostale socialistične države biti podrejene, misli zgrešeno. Socializem pomeni, da si morajo vsi narodi sveta brez vsake izbire priznati, da ni na svetu več narodov, ki bi bili več vredni, da ni na svetu več višjih in nižjih ras, da so na svetu samo delovni ljudje, ki bi medsebojno brezskrbno živeli, in to hočemo doseči (dolgotrajno odobranje).

Tovariši! To niso malenkostne stvari in že sam obstanek našega naroda, obstanek naše države, propagira to idejo in jo razširja po vsem svetu. Tovariši in tovarišice, mi želimo to in nam nihče ne sme zametiti našega velikega koraka naprej. Mi smo sili tega, da nas štejejo za zaostala država. Mi ne moremo biti več zaostala država v gospodarstvu; mi hočemo izvesti državni razvoj, kakor se spodobi za nas. In jaz razumem prav dobro današnje velike želje Italijanov, ki bi nam radi prodajali svoje industrijsko blago za velikimi dobički in da bi jim bili mi za to podložni. Mi hočemo sami proizvajati za nas. Ne moremo razumeti tega, saj vem, da bi bile besede, ki jih bom izrekel, bilo boljše povedati na naši vasi, kakor pa da jih govorim prav vam. Povem vam jih pa zato, da jih tudi vi poveste našim kmetom. Saj je res, da je življenje našega kmeta trdo življenje, ne razumem pa, da nečeto razumeti, da ima naša ljudska oblast namen ustvariti novo tudi za to, da bo njihovo življenje boljše, kot se živijo danes. A seveda, tovariši, to ne pade z neba, to ne nastane samo po sebi. Boljše življenje si morajo ljudje sami zorniti s svojim delom in s svojimi lastnimi rokami. Naši delavci so si izboljšali svoje življenje s svojim lastnim trudom in s svojimi lastnimi rokami. Za vse to pa je treba trdo delati, ne smemo si pa misliti, da nam bo kdo vse to podaril. Naša država uporablja za našo nadaljnjo kulturno in socialni razvoj velilkanska sredstva. Sredstva za to nam dajejo naše tovarne, naš proletariat, to je

(Nadaljevanje na 2. strani)

Padli, a vendar živi med nami

Prvi november je dan, ko po hitimo na grobove naših dragih umrlih in se jih ta dan še bolj živo spominjamo. Tega dne se pa z boljo v srcu spominjamo tudi sinov in hčera naših narodov, ki niso dočakali, da bi uživali sadove semena, ki so ganapajali s svojo srčno krvjo. Darovali so svoja življenja za našo svetlejšo prihodnost, da bi naš narod lahko užival, kar je največje in najlepše v življenju — svobodo. Vendar ti naši dragi tovariši in tovarišice niso umrli. Njihov duh — duh socializma in svobode — živi med nami, ki gradimo dalje to, kar so oni začeli.

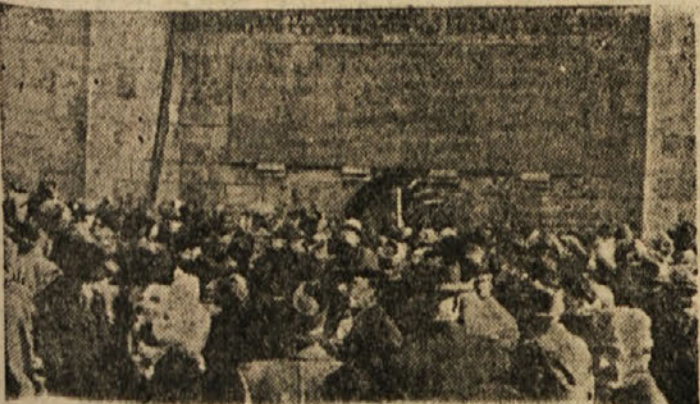
Tudi Trbovličani smo se preteklo soboto zvečer zbrali pred spomenikom Revolucije — simbolom naše narodnoosvobodilne vojne in naše revolucionarne preteklosti, da z močnim komemorativnim sprevedom počastimo spomin žrtve, ki so darovale življenje na oltar svoje domovine. Komemoracija se je pričela, ko je ob pričani žari pred spomenikom Revolucije Delavska godba zaigrala »Internacionalo« in pevski zbor »Zarje« zapel žalno pesem. Od tu je odšel veličasten spreved, v katerem je bilo preko štirinajst sindikalnih in gasilskih zastav s državno zastavo na čelu, proli Zgornjim Trbovljam. V sprevedu so bili

naši višji oblastni in politični funkcionarji, predstavniki različnih delovnih kolektivov, rudarske in kovinarske šole, gimnazije ter naši gasilci in ostali.

Spreved se je ustavil pri Povšetu ob spomeniku delavskih junakov, padlih v bitki s Orjuno, prav tako pri »Flagabirtu«, kjer so bili v nekdanjih gestapovskih zaporih ustreljeni prvi borci NOV. Od tu je spreved krenil na mesto pri Domu Partije, kjer so bili ustreljeni trbovliški talci. Tudi tu je Delavska godba zaigrala in je zapel žalno pesem pevskega zbor. Komemoracija se je nadaljevala na mesto, kjer je bil mučen Francé Fakin, veliki revirski revolucionar, ki je padel 1. junija 1924 pod krogami fašistične Orjune. Žalni spreved je nato odšel na pokopališče, slovesno okrašen s cvetjem, kjer počivajo trupla naših padlih borcev in revolucionarjev.

Tu je spregovoril predstavnik ZB NOV tov. Narad in se v svojem govoru oddolžil spominu padlih. Naglasil je tudi, da naši narodi ne smejo dopustiti, da bi krivoloki italijanski in drugi fašisti še kdaj morili naše ljudi. — Za zaključek je zapel pevski zbor žalno pesem »Kot žrtve ste padli«. Delavska godba iz Trbovlij pa je zaigrala žalno korčnico.

VELIKE ŽALNE SVEČANOSTI

Po vsej Sloveniji so bile včeraj žalne svečanosti na grobovih padlih borcev in talcev. Posebno pretresljiva so bile komemoracije v Begunjah in Dragi pod Jalovcem, kjer je pokopanih več sto talcev. V Mariboru so bile komemoracije pred spomenikom ustreljenih talcev na sodišču, na grobovih talcev v Radvanju ter na Studencih in Pobrežju. Velike žalne svečanosti so bile tudi na grobovih 100 talcev v Frankolovem, na grobovih narodnih herojev Dušana Kraigherja, Juga in Vere Slandrove v Celju in drugod. Skrbne roke svojcev in tovarišev so okrasile njihove grobove s cvetjem in zelenjem in tako dostojno počastile njihovo veliko in nepozabno žrtvovanje za našo svobodo in neodvisnost.

Teden Rdečega križa v našem okraju

Pretekli teden je bil posvečen delu najčlovekoljubnejše ustanove v svetu — Rdečemu križu. V našem okraju je organizacijo Teda RK prevzel OO Rdečega križa Trbovlje. Izdelal je delovni načrt in ga predložil mestnim in krajevnim odborom Rdečega križa v izvršitev. V Trbovljah pa propaganda za Teden RK ni potekala po pričakovanju, zato tudi zdravstveno-prosvetne prireditve niso izpadle tako, kot bi to bilo želeli. V kinu so sicer predvajali zdravstvene filme o transfuziji, o nevarnosti električnega toka in o varovanju oči. Filmske predstave se je udeležila predvsem mladina gimnazije in rudarske ter kovinarske šole, starejših ljudi je pa bilo malo. Zato je razumljivo, da zdravniška dr. Krasnikova ni hotela predavati, ker je menila, da je predavanje namenjeno in potrebno predvsem starejšim ljudem, ki pa bi jih v dvorani Delavskega doma zaranj iskali. Tudi v ostalem se v Trbovljah za počastitev Teda RK ni dosti storilo, tako da so Trbovlje v tem pogledu na zadnjem mestu v okraju.

V Hrastniku je bilo prvo predavanje in predvajanje zdravstvenih filmov najprej v dvorani pri Kemični tovarni. Pred približno 300 delavci je govoril dr. Toplak o nevarnostih v podjetjih. Isto predavanje je dr. Toplak ponovil v kino dvorani v Zgornjem Hrastniku, kjer ga je z navdušenjem poslušalo nad 350 rudarjev in rudarskih žena. Po predavanju so ljudje izrekli upanje, da bodo še kdaj poslušali takšno ali podobno predavanje.

V Zagorju so bili malo uspešnejši, saj so tamkaj priredili razstavo Rdečega križa. Poleg tega je tamkaj predaval dr. Gomišček o raznih nesrečah v našem okraju in o vzrokih teh nesreč. Če ne bi bilo nespornuma s kino upravo, bi to zdravstveno predavanje doseglo še večji uspeh. — Dr. Gomišček je svoje predavanje ponovil še na izstankih in Trojsnah.

V Račečah so imeli dve zdravstveni predavanji — v Lokci pri Zidanem mostu pa je v okviru Teda RK predaval tovariš živnozdravnik o goveji tuberku-

lozi in o pridobivanju zdravega mleka.

V Tednu Rdečega križa so tudi v našem okraju prodajali bloke »Zdravstvenega dinarja«. Tudi vse gostilne in ostali obrati so dobili te bloke, da jih prodajajo gostom in strankam ob poravnavi računa — toda tukaj je največja humana organizacija v svetu, ki je že toliko storila za človeštvo, naltelata na ljudi, ki jim je njihov osebni profit več kot blaginja vsega človeštva. Vsi gostilničarji so se sprva branili vzeti bloke RK, končno so jih pa vzeli, toda ne prodajali, ker so se ball, »da bi jim pri tem padel promet«. Posebno so bili očitni primeri v Lokci — gostilničar Jež; v Trbovljah: v bifeju Doma »Svobode«, Domu »Rudarja«, bifeju »Rico«, v rudniški restavraciji in še drugje. Škan-dalozno je to zlasti za gostinske obrate naših družbenih organizacij

Zanimivosti s skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Trbovljah

Ali res ne morejo plačati prispevkov za socialno zavarovanje

Prejšnjo sredo je bilo četrto zasedanje Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Trbovljah. Udeležba delegatov je bila prav dobra, zasedanju so pa prisostvovali tudi zastopniki OK ZKS Trbovlje, OLO, SZDL in OSS Trbovlje ter delegat Republiškega zavoda za soc. zavarovanje v Ljubljani, kar priča, da se naši oblastveni in politični forumi zanimajo za delo in probleme socialnega zavarovanja.

Iz poročila predsednika izvršnega odbora zavoda, tov. Antona Aliča, povzemamo, da je imel zavod v prvih devetih mesecih letošnjega leta 153 milijonov dinarjev lastnih dohodkov in 146 milijonov dinarjev izdatkov, poleg tega pa izplačala še pokojnine in otroške dodatke na račun Republiškega zavoda za soc. zavarovanje v Ljubljani. Za pokojnine in otroške dodatke je bilo izplačano nad 550 milijonov dinarjev — torej v devetih mesecih v našem okraju skoro 700 milijonov din.

Ce odračunamo pokojnine in otroške dodatke, tedaj izda zavod največ za bolniško zavarovanje, saj je bilo skoz vse leto povprečno vsak dan po 763 delavcev in uslužbencev v bolniškim staležem. Odstotek bolnikov je v trboveljskem okraju najvišji v Sloveniji! Od tega odpade precejšen del seveda na nesreče pri delu, ki jih je bilo od začetka januarja do konca septembra priglasenih zavodu 2137, med njimi 47 težkih in 7 smrtnih nesreč. Lansko leto je bilo v istem razdobju pri delu 1992 nesgod, torej je število nesreč pri delu poraslo za 7 odst. Škoda zaradi teh nesreč gre v stotine milijonov in je res zadnji čas, da posvetimo vprašanju tehnično-higijenske zaščite pri delu več pozornosti kot doslej. V pogledu te zaščite nas drugi okrajni deleži prekašajo.

Od januarja do septembra je bilo nadalje vloženo pri zavodu 923 prijav za pokojnino in invalidnino, od katerih je rešeno 752 spisov. O pravici do pokojnine odloča izvršni odbor zavoda zelo objektivno. Lahko se je odločil in priznal pokojnino, če gre za delavca, ki je bil vse svoje življenje odvisen od tega, kar je zaslužil z delom svojih rok. Težave pa nastanejo takrat, če se poteguje za pokojnino nekdo, ki ni bil nikoli v življenju redno zaposlen, danes pa poskuša s pričami ali pa popravilnimi potrdili dokazati, da mu pripada pokojnina. Omenimo, da je nekdo pred kratkim predložil spričevalo o zaposlitvah izpred vojne — ta spričevala so pa bila napisana s kemičnim svinčnikom, ki smo jih šele pred nekaj leti dobili iz Amerike!

Ob koncu meseca septembra je bilo v našem okraju 5137 osebnih in družinskih upokojencev ter invalidov, katerim se izplača vsak mesec nad 30 milijonov dinarjev pokojnin in invalidnin.

Precej je bilo dela z otroškimi dokladami. Te dobiva 5293 zavarovancev in 785 upokojencev za skupaj 10.994 otroke. V avgustu je izšla nova uredba, ter je bilo treba izdati nad 5000 novih odločb o pravici do

teh dodatkov. Po novih predpisih se otroški dodatki znižajo vsem, ki so imeli leta 1951 davek od zemljišča. To je prizadelo marsikoga, ki ima samo vrt okrog hiše. Nekaj primerov bo treba vsekakor popraviti, tako n. pr. dvema bratoma, ki sta solastnika hiše in vrta, pa je bil enemu od njih predpisano samo davek od hiše ter prejema celotne otroške dodatke, drugi brat pa plačuje tudi davek od vrta in dobiva zato manjšo otroško doklado.

Skoro vsi okrajni zavodi za soc. zavarovanje so poslali letošnje manj zavarovancev v zdravilišča, zavod v Trbovljah se je pa odločil, da bo ostal pri istem številu kot lani. Ker so pa sredstva za to omejena, so bili nekateri zavarovanci poslani v zdravilišča na račun njihovega rednega letnega dopusta. Proti temu je sicer bilo nekaj pritožb — zlasti od uslužbencev — toda izvršni odbor je vztrajal na svojem stališču, da je boljše poslati v zdravilišča več zavarovancev, od katerih naj jih nekaj v ta namen porabi svoj letni dopust, kakor pa da bi šlo v zdravilišča manj bolnikov, ki pa bi imeli vse ugodnosti. Pri odločanju o predlogih za zdravilišča je bil izvršni odbor zavoda objektivno in ni dalja prednosti ne delavcem ne uslužbencem.

Predsednik nadzornega odbora, tov. Ivo Bočko, je poročal, da je bilo finančno poslovanje zavoda v redu, da pa zasebni delodajalci še precej dolgujejo na prispevkih za soc. zavarovanje. Zato je bil zavod prisiljen, da najrdovratnejše dolžnike izroči sodišču. Največ dolgujejo na teh prispevkih: Alojz Robavs, posestnik v Čemšeniku (70.000 din), Ivan Cestnik, mizar v Trbovljah (41.000 din), Alojz Kovačič, mizar v Radečah (41.000 din), Stefan Brvar, posestnik na Trojanah (31.000 din), Maks Felzer, brivec v Radečah (32.000 din), Valentin Cestnik, mizar v Trbovljah in Polane-Gračnar, mlinar v Radečah po 26.000 din, Ilija Kadričević, slaščičar v Trbovljah (21.000 din), Frane Arbi, pekar v Zagorju in Ivan Zupančič, posestnik v Gabrskem po 17.000 din, Filipina Uršič, šivilja v Zagorju (14.000 din), Vinko Vodopivec, krojač v Zagorju (11.000 din), Ivan Berk, dimnikar v Zagorju in Mirko Lavnik, mizar na Dolu pri Hrastniku ter Alojz Pavlič, župnik na Dobovcu po 9000 din ter Hinko Krumpak, izdelovalec barv v Zagorju 6000 din.

Skupščina je ostro obsodila te zaostankarje in sklenila, da je treba isterjave soc. prispevkov poostrižiti; tam, kjer je tudi sodni rubež brez uspeha, naj se predlaga OLO Trbovlje, da se dolžniku odvzame obrtno dovoljenje!

V diskusiji o poročilih so delegati zahtevali, da je treba hišensko-tehnično zaščito v podjetjih izboljšati. Inšpektorji dela v podjetjih naj postanejo uslužbenci zavoda za soc. zavarovanje in odgovarjajo za vse dele izvršnega odbora in skupščini. — Zastopnik Republiškega zavoda za soc. zavarovanje je poudaril, da samoupravljanje soc. zavarovanja že

kaže vidne uspehe, še večji pa bodo ti uspehi, ko se bo služba soc. zavarovanja še bolj decentralizirala. Republiški zavod je opravil ne revizijsko in inštruktivno službo ter skrbel za enotnost in zakonitost v poslovanju okrajnih in mestnih zavodov za soc. zavarovanje, sicer bo pa jim več poslov prenesel na okraje. Verjetno bodo tudi skladi za pokojnine in invalidnine ter za otroške dodatke preneseni na okrajne zavode.

Skupščina je sprejela več predlogov, ki se nanašajo na spremembo zakonskih predpisov o soc. zavarovanju. Tako so delegati predlagali, naj se že vendar pripozna pravica do pokojnine vdovam, ki ob moževi smrti še niso stare 45 let — uredi naj se soc. zavarovanje in pravica do pokojnine za bivše samostojne obrtnike, ki so svoje delavnice, stroje in material dali državi, pripozna naj se nekaj višja pokojnina delavcem in uslužbencem, ki se poleg svojega poklica aktivno udeležujejo v javnem življenju, uredi naj se vprašanje vištetja invalidnine v plačo zavarovancev, ki se zlasti za pokojnino niti niti. — Poudarjena je bila tudi potreba, naj bi soc. zavarovanje imelo svoja zdravilišča, da bi Republiški zavod za soc. zavarovanje zlasti prevzel Čučekovo Toplice, ki so za rudarje najprimernejše.

Da se demokracija pri upravljanju soc. zavarovanja še oglobi in zavarovanje približa zavarovancem, je Zvezni izvršni svet izdal odlok o ustanovitvi podružnic in postavitvi zavodov za soc. zavarovanje. V našem okraju že postujeta podružnici v Zagorju in Hrastniku ter iz-

postava pri rudniku Trbovlje-Hrastnik, vendar je treba pri njih izvoliti samoupravne organe, t. j. pri obeh podružnicah skupščino in upravni odbor, pri izpostavi pa odbor zavarovancev. Skupščina je sprejela ustrezno dopolnitev statuta, vendar je sklenila, da se volilne v nove organe odlože dotlej, dokler ne bodo končane volitve v zvezo in republiško skupščino oziroma v zbor proizvajalcev.

Predsednik skupščine je bil doslej tov. Edi Guzej, tajnik Republiškega odbora Zveze rudarjev za Slovenijo. Ker pa je ta zaradi svoje funkcije stalno v Ljubljani, je skupščina sprejela njegov odstop s mesta skupščine in namesto njega izvolila za novega predsednika tov. Alojza Salamona iz Hrastnika.

Ob koncu je skupščina obsodila enostranski sklep Anglo-američanov o izročitvi Trsta in cone A Italiji in sprejela protestno resolucijo.

Vsa poročila o doseganju dela socialnega zavarovanja v našem okraju, stvarna diskusija in dobro pretehtani in premišljeni predlogi pričajo, da se naši ljudje zavedajo pomena socialnega zavarovanja v naši družbeni ureditvi. Prizditi pa moramo vsekakor delegatov iz Zagorja, ki je dejal, da bi morali sindikati in družbene organizacije v večji meri pomagati organom socialnega zavarovanja. Razvoj našega socialnega zavarovanja ni zaključil, marveč rase vzporedno z razvojem našega gospodarstva. Čim močnejše bo naše gospodarstvo, tem več bo socialno zavarovanje lahko nudilo.

Mladina v Trbovljah je zborovala

V petek je bilo v dvoranj Delevskega doma veliko pokonogresno zborovanje s kulturnim sporedom, na katerem so sodelovali mladinska godba iz Trbovelj ter recitatorji gimnazije. Zborovanje, ki ga je odprl predsednik Mestnega komiteja ZK mladine, se je udeležilo preko 400 mladincev in mladink iz Trbovelj. O pomenu V. kongresa je govoril tov. Franc Skorjanc, delegat iz Trbovelj.

Govornik je orisal, da se je V. kongres LMS vršil v obdobju praznovanja 10. obletnice prvega kongresa ZSM ter v času krivičnega sklepa Anglo-Američanov, ki so ga delegati slovenske mladine ostro obsojali. Nato je govnik orisal delo kongresa ter nazadnje govoril še o vlogi mladine pri bližnjih volitvah.

Na koncu zborovanja je še predsednik OK LMS tov. Lado Levac izročil diplome in spomence štirim tovarišem iz Trbovelj: Janczu Verbiču, Viktorju Arliču, Zdravku Pesku in Ladu Stendlerju za petkratno udeležbo na mladinskih akcijah. Sklep o podelitvi priznanj mladincem, ki so bili petkrat na mladinskih akcijah, je bil izdan na V. kongresu Ljudske mladine Jugoslavije.

Ponovno smo na tem zborovanju opazili, da se tistim ljudem, ki mnogo »filozofirajo« o vzgoji mladine, ni zdelo važno,

da si vsaj malo pobliže ogledajo trboveljsko mladino in njeno delo. Kritizirati mladino in njena vodstva ima pravico le tisti, ki na kakršenkoli način pomaga njeni vzgoji ter se tudi zanima za življenje mladih ljudi — tega se tudi mladina in njena vodstva prav dobro zavedajo.

Dobro uspelo zdravstveno predavanje na Izlakah

Predzadnje nedeljo je bilo na Izlakah zdravstveno predavanje. Predaval je tov. dr. Gomišček iz Zagorja. Govoril je o pomenu Tedna Rdečega križa ter o raznih boleznih, največ pa o tuberkulozi, ki je precej razširjena pri ljudeh, okužena je pa z njo tudi živina, kar nam narekuje posebno pazljivost pri mleku. Predavatelj je dal besedo tudi ljudem, če ima kdo kakšno vprašanje. Na to so kar vrela najrazličnejša vprašanja, na katera je predavatelj vsakemu posebej odgovarjal.

Udeležba je bila še kar zadovoljiva, kar nismo pričakovali. Zbralo se je okrog 60 ljudi, ki so bili s prireditelji vsi zelo zadovoljni in si želijo še več podobnih predavanj. M. G.

Iz govora tov. Ivana Regenta

(Nadaljevanje s 1. strani)

naše delavstvo oziroma naš socialistični sektor, in ne naši kmetje, a to je treba našim kmetom tudi povedati. Mi hočemo imeti več kulturnih prireditelj, več koncertov, več gledaliških predstav, oper itd. itd., a za vse to potrebujemo vedno več denarja. Samo na ta način bomo napredovali in se dvigali do kulturne ravni naprednih narodov, med katere želimo spadati. Povem vam, da morda ni v Evropi naroda, kakor je naš slovenski, ki bi imel tako velikansko razširjeno kulturno delo, kakor ga imamo mi, kjer bi se vršilo toliko predavanj, koncertov, gledaliških predstav itd. Teža vam, tovariši, ne govorim zato, da bi hotel v vas zbuditi nacionalno iskro; mi smo proti nacionalizmu in proti šovinizmu, mi smo proti takšnim pojmom, ampak hočem vam samo povedati, da le na ta način lahko utrjujemo bratstvo in edinstvo med našimi narodi. Zaradi tega sem vam to povedal, da boste videli, kako zelo je pri nas razširjeno kulturno in prosvetno delo, in to zato, da sami konstatirate faktor, ki nam ga nihče ne more ovrči. Mi želimo, da ne bi bilo pri nas niti ene same vasi, ne ene same hiše brez električne razsvetljave. Mi želimo, da zgradimo takšna stanovanja za naše ljudi, da bi bilo v njih prijetno živeti. Mi želimo, da ne bi bilo več pri nas nobenega človeka, pa če tudi bi živel na najvišjem nhibu, da ne bi imel udobnega stanovanja in da bi ga mogel ob potrebi vsak čas obiskati zdravnik. Mi želimo, da bodo vsi naši otroci imeli možnost obiskovati osemletke, obiskovati vse mogoče šole. Da bi se naši sinovi in naši otroci lahko obvezno šolali ne samo na osemletkah, ampak na dvanajstletkah, da bi tako vsi imeli višjo izobrazbo. Nikar ne mislite, da tega ne bomo dosegli! Nikar pa tudi ne mislite, da bomo dosegli kdo ve kdaj. To so vprašanja ki jih bomo morali reševati že v prihodnjih letih. To so takšna vprašanja, o katerih moramo govoriti in potrebno bi bilo, da imajo naši ljudje ta

vprašanja pred očmi. Mi moramo nadalje razvijati naš socializem in demokracijo. Mi imamo danes ljudi, ki še ne razumejo, kaj je socialistična demokracija, in ne ločijo, kakšna je razlika med socialistično in buržoazno demokracijo. Tovariši, to je velikanska razlika. Buržoazna demokracija zagotavlja vse mogoče svobodine ljudem, ki utrjujejo režim buržoazije, režim izkoriščanja človeka po človeku, ljudi, ki hočejo, da bi ostala večina ljudi zaostala in bila brez proizvodnih sredstev. Socialistična demokracija je pa tista demokracija, ki nudi vse mogoče svobodine ljudem, ki so pripravljeni delati za socializem in ki so pripravljeni žrtvovati, če bo potreba, tudi svoje življenje za korist delovnega ljudstva, da moremo ustvariti družbo, v kateri bodo živeli sami delovni ljudje, v kateri ne bo nihče živel na račun drugega — seveda tu ne mislim naših staršev, ki so že potrebni počitka.

H koncu bi hotel še povedati, kako velike dolžnosti imajo naši poslanci proti volivcem. Mislim, da morda ni med kandidati tovariša, ki se ne bi zavedal dolžnosti in ki ne bi vedel, kako resno so bo moral oprjeti svojega dela. Tudi ne bi bilo pravilno, če bi računali samo na dolžnosti poslancev, kateremu bomo morali pač vedno pomagati, da bo lahko vršil svojo dolžnost. Biti poslanec je lepo, in v nekaterih državah je to tudi lepa in donosna služba, za katero dobivajo prav lepe dohodke. Mi ne bomo imeli takšnih poslancev! Poslanec, ki ne bi bil povezan z ljudstvom in kateremu ljudje ne bodo pomagali, ko bi izvoljen, ne bo mogel izpolnjevati stodoletno svoje dolžnosti. Poslanec mora vršiti svojo nalogo in biti delavci pravilno informiran glede vsega, kaj naj ukrene predvsem v skupno korist našega naroda in v korist svojega kraja. Zaradi tega, tovariši, bomo tudi mi sodelovali pri upravljanju naše ljudske oblasti. Našo ljudsko oblast naslanjamo prav na naše delavske svete, in jo naslanjamo tudi na naše zadružne svete, ker hočemo, da postanemo v naši državi tako politično in gospodarsko enotni, da omogočimo na vseh poprišjih svojim narodom nadaljnji razvoj. Toda poslanec, ki bo imel veliko dela, in hkrati tudi volilci, ki bodo z njim sodelovali, se bodo na ta način začeli pripravljati na upravljanje naše ljudske oblasti. Takšen poslanec bo imel tudi uspeh. Če ne bomo skrbeli, da bodo naši ljudje sodelovali pri upravljanju naše ljudske oblasti, se lahko zgodi, da naša oblast neha biti ljudska, da tudi pri nas namesto demokracije zavladata birokratska kasta, ki se bo postavila na ljudi in bo ljudstvu vsiljevala svojo voljo.

Iz Hrastnika

TVD Partizan v Hrastniku je začelo povečevati šolsko dvorišče pri nižji gimnaziji, kjer si bo uredilo letno telovadišče, ob katerega je bilo lansko leto, ko so na bivše letno telovadišče pri Puharjevem domu postavili spomenik padlim borcem NOV. — Novo telovadišče bo seveda služilo tudi šolski mladini. Nekaj dni je že ravnal buldozer zemljo in nasip, kjer je stala pred 30 leti še stara ljudska šola, ki je bila zgrajena leta 1879. — Čez zimo bodo pripadniki telesno-vzgojnega društva Partizan uredili ta prostor za svoj namen, tako da ga bo spomladaj že lahko mladina uporabljala za telovadbo. — Tlistim Hrastničanom pa, ki so mislili, da so z buldozerm kar podorali kosti tu nekot pokopanih partizanov, povemo, da so zemeljski ostanki teh partizanov bili prenešeni že pred letom k spomeniku. L. H.

ČUDEZ V TRBOVLJAH

Pravijo, da se čudeži ne godijo več. Pa se še! — Te dni je v trboveljskem avtobusu neki mlad fant prepustil svoj sedež neki stari ženicici...

Vinko Možina:

Andrej

(Nadaljevanje)

Dernač je bil med knapi zna na voha; pil je kakor suha goba. Starejši so o njem pripovedovali, da ga je v mladih letih več spil, kot pa nesel. To sicer dobesedno ni držalo, ampak če so komu lahko pridali ta imenitni vzdevek, potem je bil Dernač med prvimi, ki ga je zaslužil. Pa še v nečem je slovel: svoj čas je bil pri pevskem zboru nepogrešljiv basist. Rjul je za tri druge. Prav zaradi prevlekle vne me si je skvaril glas, ki je postal sedaj na stara leta zamolkel, hreščec, kakor bi prihajal iz razbitega kontrabasa. Vsi pivci so bridko občutili nesrečo, kajti najrajši je razsajal po gostilnah, le on sam ni hotel o njej nič slišati. Da je le začel petje, že je bil pri mizi in potem se je naliveal. Seveda so se ga zaradi te njegove vne me vsi ball in izogibali. Toda brž ko se je enkrat vsedel za mizo, se ni dal več odgnati, pa naj so počenjali z njim, kar so hoteli. Vlekli so ga za nos, mu zivali vino za vrat, mu vsipali v kozarec poper in papriko, on pa je samo mežikal kot žaba v solati in plj. Se tako izdatna merna popra mu ni škodila, tako močno zjeden želodec je že imel.

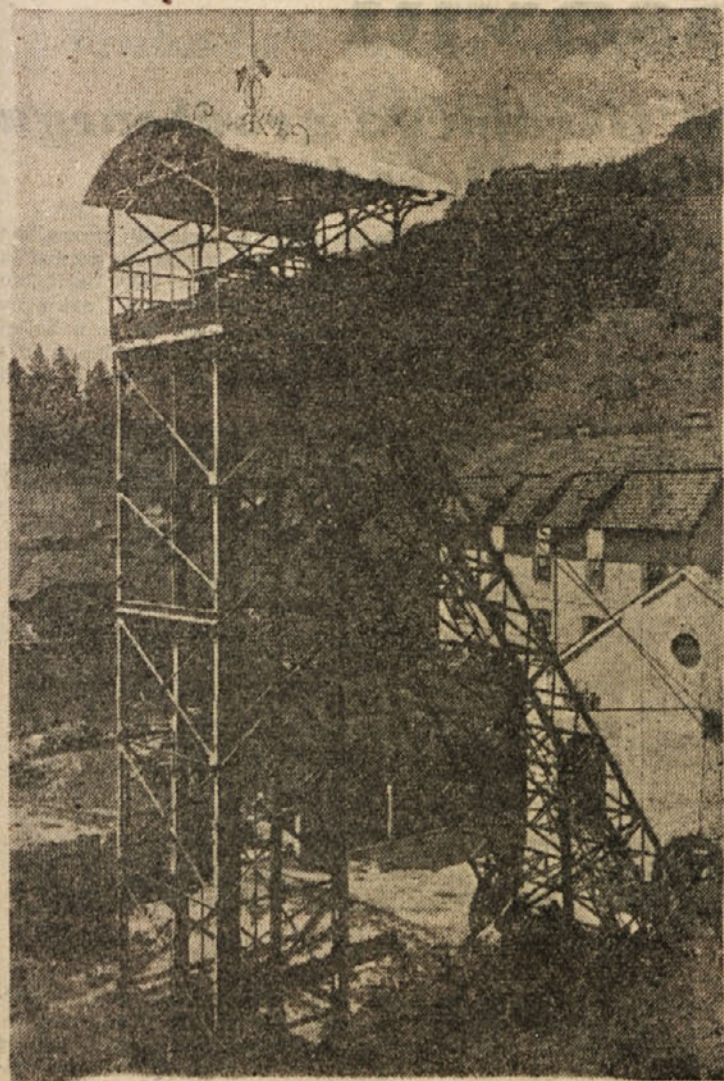
Ko sta se Jernej in Andrej pri drugi steklenici malce razživila, se je mračni Dernačev obraz zjasnil. V razširjeno srce se mu je prikradlo novo upanje. »Eno bi uredili,« je predlagal Dernač in obenem skušal začetni pravi ton. »Kaj se boš sredi dopoldneva dril?« ga je narahlil Andrej. »Zvečer, pri večji družbi, nič ne rečem, toda sedaj je prezgodaj.« »Rahlo, čisto narahlo bi zapeli,« je sili Dernač. »Tako narahlo, da bomo komaj drug drugega slišali.« In res so zapeli. Sprva narahlo, potem pa vse glasneje. Komaj so končali, že je hotel Dernač začeti z novo pesmijo. Andreju se je šele po dolgem prigrigvarjanju posredilo, da ga je ustavil. Nenadoma je postalo vse tiho. Andrej se je zamislil: seveda, Dernač bi se kar naprej dril, ker se mu bo hoče vina, ker je upokojen in se mu nikamor ne mudi. Tudi Jernej je zabil svoj ših in že bo treba, bo še drugoga. Zdržljiv je govorila. Saj res, kakor goril! Čudno, da se ni že prej spomnil, da je Jernej v marsičem podoben tej živali, ki je sicer še nikoli ni videl, a je zaslužil, da ne

more biti dosti drugačna. Morda ima le nekaj več kocin in ne govori. V tem je vsa razlika... Joj, kako slabo misli o prijatelju... Ampak tudi on ima ta teden že dva neopravičena! Spet si je očital, da je slab, ker ne drži obljube; zadelo se mu je, da vidi pred seboj prijazen upravnikov obraz, ki se je nenadoma razjezil. To ga je zbudilo, da je naglo vstal in brez besed zapustil tovariša. Ta dva sta zašudeno strmelja za njim. Andrej se je napatil v pisarno. Narahlo je potikal in vstopil. »Andrej, Andrej!« ga je nagovoril upravniki, »spet neopravičen izostanek!« »Kaj hočemo, pritisk,« je odgovoril Andrej in se bežeče nasmehnil. Upal je, da bo tako še najlaže zvozil. »Danes popoldne bi šel na delo, saj mi lahko napišete listek.« Upravniki je zvitno poškilil Andreja, nato pa začel pisati dovoljenje. Andreju se je zadelo, kakor da bi ta obraz govoril: »Saj ti ne verjamem; prevečkrat si že obljubil, pa nisi storil. Vseeno pa ti grem na roko, ker si drugače priden delavec in ker se boš mogoče danes le premagal in odšel naravnost domov.« »Več ti listek ni za gostilno,« je rekel upravniki in se nasmehnil. »Če ne boš šel naravnost domov, te bo spet stisnilo.« »Seveda grem domov kam bi hodil drugam,« je mencial Andrej in naglo vtaknil listek v

žep. »Pa najlepša hvala tovariš upravniki!« Zunaj se je čutil olajšanega. Res, dober možak je tale upravniki! Če ne bo šel naravnost domov, ga bo povozilo. Inženir je uganil. Z negotovimi koraki je stopil na kotljanjsko cesto. Sprva je bil sklep, da se bo izognil gostilni, močan. Ko pa je zagledal znano hišo, je začel cincati. Samo steklenico še! Od nje vendar ne bo pijan! »Ne grem, ne grem!« se je odločil. Samo od Jerneja se poslovim in potem go mahnem domov. »Jernej, pozdravljeno!« je zaklical med vrati. »Upravniki mi je napisal listek za popoldne. Grem, da se pripravim.« »Hej, počakaj!« je zavpil Jernej in skočil za njim. Zgrabil ga je s svojimi šapami za ramena in privlekel v gostilno. »Počakaj vendar! Kam boš hodil ob enajstih? Se dve uri imaš časa. Saj tudi jaz ne mislim obsejati, toda do kosila bom počakal. Na, pij!« S strahom je prijel Andreja kozarec. Čutil je, da je prav od tega kozarca odvisno, ali bo šel popoldne na delo, ali pa bo obsejal v gostilni. Ni se še mogel odločiti, da bi spil. »Kar svrni ga, saj nima kosti,« je bevsnil Dernač. Prijel je Jernejev kozarec in nazdravil. Andreju ni preostalo nič drugega, kakor da je izpil. Ni postavil kozarec na mizo, se je zarekel, da je zadnji. Toda tovariša sta ga pregovorila, da

je zvrnil še enega in še enega. Steklenica je bila prazna in ker ni hotel veljati za umazanca, je naročil še liter vina. Dernač, ki je še vedno pil iz Jernejčevega kozarca, je izrabil priložnost in zahteval še en prazen kozarec. Izpraznil so steklenico in Jernej je spet naročil vina. Vtem je Andrej pozabil na ših in na upravnika. Z dokaj prijetnim tenorjem je vodil, Jernej je priprimal, a Dernač basikal. Sprva je bilo petje znano, ko pa je Dernač vino zlezle v glavo, je tull ko za stavo. Zile na vratu so se mu napele, prsi dvignile, on je pa mežikal od zadovoljstva, češ: le poslušajte, kako šklopočejo šipe na oknih! Ni na svetu ga ne bi ta hip pripravilo, da bi odnehal ali pripr široka usta. Tak je bil Dernač, kadar se je razživil. Proti večeru se je gostilna polnila. Dokler je bil pri drugih mizah le še en prazen prostor, ni nihče hotel prisesti k našim znancom. Bili so se našli Jernej in požrešnega Dernača. Zadnji gostje pa niso imeli izbire. Prisideli so in z drugimi vred čakali, kdaj se prične cirkus. Slutili so, da bo Dernač spet moraj igrati Pavliho. Ker se Jernej še ni odločil, so ga pričeli vzvodbujati: »No, bomo še dolgo čakali?« »Pozor!« je končno zatullil Jernej. Dernač se je potuhnil; pre-dobro je vedel, da pridejo sedaj grenke minute. Ko je popil več kozarcev vina, pomešanega s

poprom, in ko mu je Jernej dodobra nategnil ušesa in ga okrcal po nosu, je moral pod mizo. »Da se čuje bas!« je ukazoval začasni komendant gostilne. Dernač je ubogal. »Solo, solo!« je spet ukazal Jernej. In Dernač je zapel. Za nagrado je dobil kozarec vina, takoj za njim pa pijusk kisle vode. Kar koli so se spomnili, vse je meral storil. Nenadoma se je pa med vrati pokazala Dernačeva žena. Val so umolknil. »Ni moža v gostilni?« je vprašala. »Kdo pa pravi, da ga ni?« je zarenčal Jernej in počasi vstal. Ponudil je ženi kozarec vina, a ga je odklonila. Jezen se je sidičil in ga zllil Dernač za vrat. »Na — tu imaš, pijandural!« Žena je prebledela in zaklicala možu, naj gre domov. »Kam bo hodil!« je zarenčal Jernej. »Jaz sem ga narpil, menj bo v zabavo. Pod mizo bo ostal!« Žena je še bolj prebledela in oči so se ji orosile. Spet je zaklicala možu, naj zleze izpod mize. Postavil se je na vse štiri; hotel je zlezti na plano. Še ga je Jernej porinil nazaj. Še ga je prigrigvarjanje ostalih gostov se je vdal in pustil prestop se je vdal in pustil prestop močnega pjanca, da je skobalcal izpod mize. (Dalje prihodajto)

Strojni jašek obrata Ko tredež, rudnik Zagorje

Za pravilen odnos strokovnjakov

S prehodom na delavsko upravljanje in uvedbo novega sistema nagrajevanja je odredila zaslužke vseh ljudi, ki so v delovnem razmerju, dobilo bolj kot kdaj prej socialistični značaj ter je s tem omogočeno delovnim kolektivom, da pravilno odredijo zaslužke vsakemu posamezniku po njegovem strokovnem znanju, vrednosti, trudu, zalaganju in osebnem doprinosu za uspeh podjetja.

Vprašanje nagrajevanja in odredjanja tarifnih postavk, to je vprašanje izvajanja pravilne tarifne politike, je bilo in bo tudi v bodoče šteti med najvažnejša vprašanja v življenju in se zaradi tega istočasno povečava odgovornost kolektiva in delavskega sveta glede prednjega vprašanja.

Po naših socialističnih načelih mora biti vsako nagrajanje po svojem doprinosu kolektivu in skupnosti ter so naše sindikalne organizacije in republiški odbori vložili mnogo truda v realizacijo teh načel.

Medtem pa je bilo zadnji čas, zlasti po objavi uredbe o obdavčenju plačnih fondov, še opaziti, da se teži za ustvarjanjem uravnilovke v pogledu tarifnih postavk, proti čemur se borbena vedno ni dovolj zaostrena, kar je deloma krivda republiških odborov in sindikalnih organizacij.

Pri odredjanju tarifnih postavk posameznih delovnih mest v podjetju je prišlo šestokrat do diskusije med republiškim od-

bori in delavskimi sveti glede posameznih tarifnih postavk, da-li so to visoke ali nizke, ter so se republiški odbori v tem vprašanju dostikrat postavili na staljšče nekega višjega foruma nad podjetji, niso se pa borili dovolj za pravilno urejanje odnosa med posameznimi kategorijami delavcev in uslužbencev. Delavski sveti so šestokrat v izogib arbitraži ali sporu sprejemali sugestije republiških odborov, ne glede na to, da-li so te bile dobre ali slabe.

Mnenja sem, da je tako birokratsko reševanje vprašanj tarifnih pravilnikov pri naših današnjih razmerah že zastarelo, kar ne pomeni, da se sindikat kot razredna organizacija ne bo tudi v bodoče moral boriti za načela pravilnega nagrajevanja s političnimi in vzgojnimi delom v podjetju.

Pri razmišljanju o tem problemu se hočem zadržati le pri nekem vprašanju, s katerim si zadnje čase belijo glave posamezniki. To vprašanje se iznaša na sestankih kolektivov, organov delavskega samoupravljanja, pa tudi sindikalnih organizacij, kar je bolj pogodbeno socialnodemokratski demagogiji kot zdravemu presojanju vrednosti vsakega člana delovnega kolektiva in pravilni oceni njegovega doprinosa.

Gre v glavnem za odnos do tehnične inteligence, in to prvenstveno do izkušenih in renomiranih strokovnjakov ter njihovo pravilno nagrajevanje.

Ob priliki revizije tarifnih pravilnikov v rudnikih Kakanj in Breza je šlo n. pr. tako daleč, da so tarifne postavke glavnih inženirjev znižali daleč izpod vrednosti njihovega doprinosa podjetju, ne upoštevajoč pri tem njihovo vrednost, zalaganje in odgovornost za podjetje, in pri tem ni čudno, da so se pojavila taka nazadnjaška in primitivistična pojmovanja, češ da ti nimajo dva ali tri železce in zakaj bi torej šel njim večji zaslužek.

To je primitivizem najhujšev vrste, ki nikakor ni svojstven delovnim ljudem socialistične Jugoslavije.

Bilo je tudi pojmovanje, da je treba najprej in največ zmanjšati tarifne postavke najvišjih kategorijam — se pravi ravno omenjenim delovnim ljudem — z motivacijo, da bi se ravno ti morali najbolj »žrtvovati«, kot da gre tu sploh za neko žrtvovanje, ne pa za pravilno odredjanje zaslužkov vseh delovnih ljudi in vključevanje njihovih tarifnih postavk s tistimi, ki so odredene po uredbi o obdavčenju plačnega fonda.

Vsako nepravilno odredjanje zaslužkov teh inženirjev (in gre tu v glavnem za izkušene strokovnjake), naše podcenjevanje njihove vrednosti, jim lahko samo zmanjšuje avtoriteto, ker so to predvsem ljudje, ki so pri obnovi naše zemlje in izgradnje socializma pokazali svoje visoke strokovne in organizatorične sposobnosti. Naša strokovna inteligenca ne bi se smela bati, da delavski razred in delovni kolektiv ne bodo znali pravilno oceniti vrednosti njihovega dela, in zato mislim, da bi se morali organi delavskega samoupravljanja in sindikalne organizacije pozanimati za to vprašanje in se boriti proti takim peljavam, kajti brez strokovnega vodstva ne more biti napredka v našem gospodarstvu.

Sindikalnim organizacijam in delovnim kolektivom rudnika Breza in Kakanj — šlastavno so omenjeni pojavi tudi pri drugih rudnikih, njihovih sindikalnih organizacijah in delov-

nih kolektivih — naj služita za zgled rudnika Miljevinca in Banjaluka, kjer so delavci in celotni delovni kolektiv občutili, kaj se pravi delati brez strokovnega vodstva, in je zato razumljivo, da sta ta dva delovna kolektiva imela pravilnejši odnos do glavnih inženirjev, ki so tam zaposleni. Ni naključje, da je dejal glede tega vprašanja neki znani rudar iz Miljevine: »Če se postavi vprašanje tarifne postavke

glavnega inženirja, bomo žrtvovali od naših zaslužkov in dani njemu.«

Pomanjkljivost političnega dela in nepojmovanje našega socialističnega razvoja sta omogočila pojavljanje takih nazadnjaških prizadevanj.

Z dobro organiziranim političnim delom je mogoče to hitro odpraviti.

(Milan Trninič, po »Rudarju« Beograd)

Tako je treba in uspehi ne bodo izostali

V Radečah se prav pridno pripravljajo na bližnje volitve. Da se izvede v tem pogledu čim boljše aktivizacija volivcev, je Mestni odbor Socialistične zveze v Radečah sklical v hotelu »Jadransko« širšo konferenco vseh aktivistov, predstavnikov organizacij in društev iz Radeč, Zidanega mosta, Jagjnjenice in Vrbovega, da se na njej kar najbolj pogovorijo o pripravah na volitve.

Sekretar SZDL okraja Trbovlje je udeležencem konference podrobno obrazložil pomen letošnjih volitev ter razna politična vprašanja. Konferenca je sprejela več sklepov, med njimi tekmovanje vaškega odbora Radeč z vsemi odbori SZDL na področju občine Radeče. Posamezni odborji se bodo med seboj kosali za kar najboljšo izvedbo volitev, polnoštevilno

udeležbo in kdo bo prej končal volitve 100-odstotno.

Prav tako so na konferenci sklenili, da bodo odborniki vseh organizacij in društev tudi na svojih internih sestankih razpravljali o volitvah in o čim boljši udeležbi. Društva in organizacije bodo o svojem delu sproti obveščale odbore Socialistične zveze. — Ljudska univerza v Radečah bo pripravila svoje prvo predavanje, kjer bo predavatelj obravnaval zgodovino Trsta po celem terenu Radeč. Še ta mesec bodo imela nekatera društva svoje občne zbornice, na katerih bodo tudi obravnavali volitve in tržaško vprašanje. Navzoči zastopniki organizacij in društev so končno sprejeli sklep, da bodo svoj prosti čas uporabili za študij socialistične miselnosti.

Z zadnje seje Mestnega ljudskega odbora v Trbovljah

Na zadnji seji ljudskega odbora mestne občine Trbovlje so poleg volitev v zvezno in republiško skupščino razpravljali predvsem o predpisu IV, akontacije davkov, potrdili polletno bilanco komunalnih podjetij ter predlagali odobritev načrtov za komunalne gradnje v prihodnjem letu.

Podrobno so na seji obravnavali tržaško vprašanje ter priprave na bližnje volitve. Iz vrst odbornikov je bil med drugim stavljen predlog, da bi v naših hribovitih krajih, kakor sta n. pr. Dobovec in Čeče, postavili čim več volišč, da bo lahko vsak volilni upravičenec opravil svojo državljansko dolžnost tudi v primeru slabega vremena. — Zbori volivcev so bili po vseh volilnih enotah, opaziti je pa bilo, da so ti sestanki bolj uspešni v kmečkih predelih kot pa v nekaterih volilnih enotah v centru Trbovelj. V glavnem so ti zbori uspešni, vendar je treba poudariti, da so se na njih v preveliki meri obravnavale osebne zadeve posameznih volivcev, premalo so se pa volivci posvetili vprašanju izbire kandidatov za volitve.

Razprava o predpisu IV, akontacije davkov je pokazala, da kmečka posestva dolgujejo na davčnih zaostankih še 686 tisoč 960 din. Kmečkim gospodarstvom bo ljudski odbor predpisal IV, akontacije, ki bo hkrati dokončna odmera davka za leto 1953. Za obrtniško dejavnost so predpisane že vse štiri akontacije, ki znašajo za letošnje leto 2.257.000 din, neopranenega dolga je pa še 308.600 din. Prosti poklici, v katerih so zajeti tudi gostilničarji, so letošnje leto obdavčeni s 2.041.000 din, neplačanih zaostankov je pa 755.511 din. Najmanj davčnih zaostankov imajo hišni posestniki, ki dolgujejo 31.074 din.

Pri razpravi o IV, akontaciji je prišlo do različnih mnenj, kjer so se zlasti odborniki iz kmečkih predelov pritoževali, da so davki vedno večji, da pa bi bilo treba vzeti v poštev elementarne nezgode, ki so letos zadale kmečka gospodarstva. Reklamanti so dobili v tem pogledu poljasnilo, da so akontacije le predlog, da pa se bo dokončni davčni predpis obravnaval na terenu, tako da bodo vsi tisti, ki so bili v dohodkih prisadeti, razumljivo plačali manj davka.

Ko je bila na dnevnem redu potrditve polletne bilance komunalnih podjetij, so odborniki ugotovili, da so od teh podjetij aktivni le vodovod, kamnolom, negrebnji zavod in mestna vrtnarja, da pa se mestna kopalnica, uprava hiš, cest in kanalizacija pasivne mestne ustanove. Aktivna je nadalje klanica. — V diskusiji so odborniki obravnavali zlasti mestno vrtnarsko podjetje, ki bi lahko našim delovnim ljudem nudilo več, kot je to sterilo doslej. O nemajhnih aktivnostih tega podjetja je bilo govora že na zbornih volivcev ter so odborniki na seji priznali, da bi ta

mestna ustanova lahko nudila delovnemu ljudstvu več.

V zadnji točki dnevnega reda so ljudski odborniki razpravljali o odobritvi nakupa načrtov za komunalne gradnje, ki so v prihodnjem letu nujno potrebne. Tako so odborniki potrdili nakup načrtov za regulacijo potoka Trboveljščica, za kanalizacijo Trbovelj, načrt celotnega vodovodnega omrežja, načrt za ureditev glavne trboveljske ceste na sektorju od gostilne Dreo do železniške postaje, načrt za šolo v Bevkem, načrt za novo pokopališče in kopalnišče, načrt za Glasbeno šolo, kakor tudi načrt za izgradnjo modernega hotela na Vodah s tujskimi sobami, ki bi ga skupno financirali mestno gostinstvo, mestno podjetje »Meso« ter ljudski odbor mestne občine Trbovlje. — V nadaljevanju se je bilo odobreno še nekaj kreditov raznim ustanovam, prav tako so odborniki obravnavali še razna manjša vprašanja.

Roditeljski zbor v Hrastniku

Ni potrebno objasnjevati, kolike važnosti je sodelovanje šole z domom. V ta namen sklicujemo roditeljske zbornice, kjer izmenjavamo misli, stariši pa dobe potrebna vzgojna navodila. — Roditeljskega zbora v Hrastniku, dne 23. oktobra t. l., se je udeležilo okrog 300 staršev hrastniškega šolskega okolišja. Podobnega zbora v Hrastniku po vojni še nismo imeli. Po govoru tovariša upravitelja in poročilu pionirske organizacije se je razvil živahen razgovor. Misli in prepričanja so se kresala in sprejeli smo koristne sklepe za nadaljnje delo. Škoda je le, da niso bili med nami starši tistih učencev, ki kljub vsemu prizadevanju učiteljev ne sledijo šolskemu delu. Upamo pa, da bo čas tudi te starše privedel tja, kjer se razpravlja o boljši bodočnosti njihovih otrok.

Ali veste ...

- da je v 1 kubnem metru morske vode iz Atlantskega oceana 16 kg soli;
- da je tri četrtine človeškega telesa iz vode;
- da da 36 gosi 1 kg izčiščenega perja;
- da mora človeško srce udariti 22-krat, preden požene vsi kri po celem telesu;
- da dobra žepna ura sestoji iz 175 različnih delov;
- da je novejše jajce tako velike kot 36 kokošjih;
- da je koža južnoafriških črncev poldrugokrat tako debela kot koža Evropejca.

MODERNI OTROCI

Fotograf: »Pazi, mali — sedaj bo iz te škatlice zletela majhna piščica.«
Mali Janezek: »Prosim vas, ne govorite neumnosti! Nastavite rajši zaslonko na 6,5 in eksponirajte na desetinko sekunde.«

Tako ne gre...

Pred kratkim je izšel v listu »Rudar« zgornji članek tov. Milana Trniniča, ki obravnava vprašanje pravilnega odnosa rudarskih delavcev do tehniških strokovnjakov v rudarstvu. Ker so pa v tem članku izražene misli istovetne z razmerami v rudarstvu v Sloveniji in konkretno na rudnikih našega Zasavja, naj spregovorimo o tej stvari tudi mi nekaj besed. Isti rezultati, kot jih navaja tov. Milan Trninič za nekatera rudnika na našem jugu, so se pokazali n. pr. tudi na rudniku Trbovlje-Hrastnik. Tudi tukaj so imeli vodilni člani sindikata rudarjev proti tehniškemu kadru rudnika nepravilen odnos in se vpliv tega povsem zgrešenega gledanja čutil in opazi še danes. Na splošno je vladalo v tem sindikatu mišljenje, da je treba plače rudarjev izenačiti s plačami tehniškega strokovnega kadra v rudniku. To povsem napačno gledanje je šlo celo tako daleč, da so se n. pr. rudniški inženirji in še drugi, ki so vložili za svojo splošno izobrazbo in za svoje rudarsko strokovno znanje po 12 let študija in se morajo po nujnosti razvoja tehniškega znanja in napredka učiti neprestano še danes, čutili v primeri z rudarji naravnost zapostavljene in podcenjevale, kar za gospodarstvo rudnika prav gotovo ni zdravo, saj ubija v rudarskem strokovnjaku in inteligentu vso voljo do dela in napredka, kar pa nikakor ne smemo dovoliti, ker bi bilo to v našo lastno škodo, ne dopuščajo pa tega tudi koristi najširše javnosti in vsega našega delovnega ljudstva.

Vzemimo prav konkreten primer. Na nekem rudniku v našem Zasavju ima glavni inženir rudnika, ki je vodja in duša celega rudniškega podjetja, nižjo mesečno plačo kot pa dobro plačan jamski kopač. Glavni inženir rudnika mora biti po svoji odgovorni funkciji potrebam in zahtevam rudnika vsako minuto dneva na razpolago — ima torej praktično sploh nemožne delovni čas — medtem ko rudar opravi svojih osem delovnih ur na dan, in nič več, nakar je prost človek, ki razpolaga s svojim preostalim časom kakor hoče in kakor mu je drago. Ali je pravilno, da ima glavni inženir nižje mesečne prejemke, kot znaša srednja plača rudarja v jami, prepustno radevolje presoji vsakega kolektiva inteligentnega rudarskega delavca, ki jih tudi v naših revirjih ni malo. Lahko sič trdimo, da so se nekdanje tendence po zmotni uravnalovki, ki jo hotela vse ljudi, pa naj si so bili pridni ali leni, zmorni ali nezmožni, disciplinirani ali nedisciplinirani, vestni ali nevestni, popolnoma izenačiti v prejemkih, češ da inženir nima treh železcev, že nekoliko unesele in popustile, vendar nas nekateri misli, iznesene na zadnjem zasedanju delavskega sveta rudnika Trbovlje-Hrastnik, navdajajo nekako s skrbjo, kako si namreč nekateri člani te ustanove zamišljajo delavsko upravljanje podjetja. Vsi dobro vemo, da so potrebe po

Zalog premoaga po rudnikih ni več, in tudi hiperprodukcije, ki je še lansko leto zadajale brige rudniškimi podjetjem, sedaj ni več. Danes bi morali delavski sveti na svojih zasedanjih v prvi vrsti razmišljati in se posvetovati, kako dvigniti proizvodnjo rudnikov in kako izboljšati kvaliteto premoaga, da bomo zadostili vsem potrebam in zahtevam, da ne bodo imele naše železarne in naša druga industrijska podjetja težav zaradi pomanjkanja premoaga. Pa se je našel na zadnjem zasedanju rudniškega delavskega sveta neki njegov član (ime za zdaj ne bomo navedli), ki je pokazal, na kako nizki stopnji je še delavska in socialistična zavest nekaterih članov delavskega sveta. Danes, ko vsak količik razumen in pameten delavec ve, kako važno je, da se pri delu izkoristi vsaka minuta, če hočemo dobro gospodariti in si izboljšati naš materialni položaj, je član delavskega sveta predlagal, naj bi rudarji na plačini dan zapustili svoje delo 20 minut prej kot običajno. Ta predlog bi bil že skoraj dan na glasovanje, vendar so člani delavskega sveta iz Hrastnika, zavedajoč se svoje odgovornosti, to glasovanje preprečili.

Spet drugim članom delavskega sveta ne roji po glavi drugo, kot to, da bi na zasedanju sveta razpravljali samo o tem, kako naj se deli dobček podjetja (če ga kaj bol), in to zlasti tisti člani, ki stanujejo že v lepih rudniških stanovanjih, ki imajo — kakor pravijo ljudje v Trbovljah — »že socialistično«. Ker ti člani nimajo več skrbi in brige za udobno stanovanje, se ukvarjajo le z mislimi, kako si bodo delili dobček rudnika — in nič več! Vsekakor bi pa bilo mnogo bolj pametno in mnogo bolj socialistično ter koristno, če bi ti in njim podobni člani delavskega sveta na zasedanju poudarjali, kako bi razpoložljiv denar rudnika — če ga bo ob koncu leta kaj ostalo — uporabili za gradnjo novih rudarskih stanovanj, ki jih je, kakor vsi vemo, tako krvavo treba.

Vse pre malo razpravlja rudniški delavski svet o delovni disciplini. Ker ne more za vsakim delavcem stati paznik, se na rudniku dogaja, da marsikdo z dopoldanske delovne odhaja z dela že ob enih ali pa že ob pol enih popoldne, namesto ob dveh.

Vse pre malo razpravlja rudniški delavski svet o delovni disciplini. Ker ne more za vsakim delavcem stati paznik, se na rudniku dogaja, da marsikdo z dopoldanske delovne odhaja z dela že ob enih ali pa že ob pol enih popoldne, namesto ob dveh.

Vse pre malo razpravlja rudniški delavski svet o delovni disciplini. Ker ne more za vsakim delavcem stati paznik, se na rudniku dogaja, da marsikdo z dopoldanske delovne odhaja z dela že ob enih ali pa že ob pol enih popoldne, namesto ob dveh.

majhno število nočnih čuvajev. Danes jih je trikrat toliko, ki bi jih ne bilo treba, če bi bili ljudje res socialistično zavedni. Od nas vseh je torej odvisno, kako bomo dobro gospodarili. Če bomo dobro, potem se bo na rudniku marsikaj izboljšalo in marsikateri stroški pocenili, posebno če pomislimo, da se z rudnika kljub vsem čuvajem in kljub vsem opominom odnaša domov, zlasti pa na kmete, poleg lesa še drug material, staro, še uporabno železo, žične vrvi, žičniki, krampi, lopate, traverze itd. itd.

O vsem tem in še drugem bo treba resno spregovoriti na zasedanjih delavskega sveta in tudi na konferencah in sestankih po rudniških obratih in oddelkih. Mimo vseh teh stvari ne bi smeli iti brezbržni člani ZK na rudniku, ne vodilni in odgovorni organi rudarske sindikalne organizacije, ki morajo biti vodje in svetovalci vsemu rudniškemu kolektivu.

Za danes dovolj. Prednje vrstice so napisane morda za marsikoga ostro in trdo. Pa nič zato, kajti napisali smo jih dobromamerno — in to je glavno!

V zvezi s člankom in mislimi, ki jih je napisal tov. Milan Trninič o pravilnem odnosu do strokovnega kadra na rudnikih, in mislimi, ki smo jih napisali mi v zvezi z dobrim gospodarstvom v trboveljskem rudniku, razpisuje uredništvo »Zasavskega vestnika« o vsem tem anketo.

Vse dopise v zvezi z nasveti za dobro gospodarstvo na rudniku pošljite do vsake srede na uredništvo našega lista. Da bomo dobre in koristne nasvete ter pobude za čim boljše gospodarjenje na rudniku primerne honorirali, ni treba poudarjati posebej. Tudi rudniška uprava bo take nasvete radevolje nagradila.

Uredništvo.

Partizanski kraji nad Trbovljami so elektrificirani

Pomoč naše ljudske oblasti na našem podeželju opazimo zlasti pri elektrifikaciji kmečkih vasi. Tudi kmetje v vaseh Partizanski vrh in Čebine so si ob pomoči LOMO Trbovlje elektrificirali svoja gospodarstva. Ko je pred leti sindikat rudarjev v Trbovljah začel graditi na Partizanskem vrhu Počitniški dom rudarjev, so se tudi okoliški vaščani opogumili, da s skupnimi močmi napeljejo električni vod v vas tizanski vrh in Čebine, ki so zneprejši svoj hotel seveda elektrificirali samo Počitniški dom. Pa sta se odločila tovariša Alojz Tori in Anton Barič s Čebine, da gresta na sindikalno podružnico rudarjev, na mestni ljudski odbor in OLO Trbovlje, kjer so se s skupno pogovorili, da bi ob tej priliki napeljali električne žice tudi v okoliške kmečke hiše.

Tako so se skupno lotili dela in res elektrificirali poleg Počitniškega doma rudarjev tudi Partizanski vrh in Čebine, ki so zna-

ne iz leta 1937 po zgodovinskem kongresu naše KPS. Ustanovili so leta 1949 elektrifikacijski odbor. Kmetje so delali sami prostovoljno, dali brezplačno potrebne drogeve za napeljevo električne žice in tudi sami prispevali v denarju 150.000 din — ostale stroške, ki niso bili majhni, je pa prevzela v svoje breme mestna občina Trbovlje.

Za to delo so porabili 195 napeljavnihih drogov in opravili veliko število udarniških ur. Kakor pa ima vsaka dobra stvar svojo senčno stran, je bilo tudi tukaj tako: komaj mesec dni potem, ko je zavestila v teh kmečkih vaseh električna luč, se je smrtno ponesrečil požrtvovalni predsednik elektrifikacijskega odbora, tov. Alojz Tori. Danes je to elektrifikacijsko delo skončano, kjer zaslužijo vsi, ki so pomagali, vsa priznanja, zlasti pa ljubezni odbora tov. Martin Zagar, učitelj na Partizanskem vrhu.

Širom po našem Zasavju

Iz Litije in okolice

Gradiščani si grade vodovod

Gradišče so hribovska vas na vzhodni strani Litije, 450 m nadmorske višine in sodijo pod litijsko občino, njihovi otroci pa obiskujejo osnovno šolo v Smartnem. Vasica je znana po svojih lepo negovanih vinogradih, zato zahajajo Litijčani in drugi izletniki prav radi na obisk v Gradišče. Kadar je dobra letina, so gospodarji samozavestni in ponosni na svojo pridelavo. Gradišče slovi tudi po dobrem sadju in kadar je »gobovo leto«, tudi po obilici užitnih gob, ki jih je v okoljskih gozdovih mnogo.

Gradiške gospodinje pa poznajo pomanjkljivost svoje domače vasi: v bližini primanjkuje dobre in izdatne pitne vode. Pod vasio je sicer izvirek, kamor morajo žene in dekleta po vodo. Vendar je tako prenašanje vode naporno in zamudno. Ta izvir pod vasio pa ni najboljša voda. Mnogo boljše je na vzhodu vasi, pri tako imenovanem studenčku »Pod gabrom«, ali kakor pravijo nekateri temu kraju tudi »Medvedova roja«. To ima je dobila od besede »roja«, kar pomeni kraj, kjer izvira voda. Krajec z imenom roja je v litijski okolici več, naj omenjam samo kraj Roje v bližini Smartna in graščine Grmače. Vas Podroje se pa nahaja v sestavi občine Smartno in je znana po tem, da je izšel iz te male vasiče slavni profesor in književnik Davorin Hostnik, ki je proučeval v prejšnjem stoletju na ruskih gimnazijah. Davorin, znan tudi pod imenom Martin Hostnik, je sestavljal prvi rusko-slovenski slovar in prevedel prvo slovensko delo v ruski jezik (Lestvikovega »Martina Krpana«).

Pa se vrnimo spet k Medvedovi roji na Gradišče. Medvedova roja se imenuje ta kraj

zato, ker je ta studenec na zemljišču popularnega posestnika Medveda, ali kakor se pravi po domače: pri Kokaljeh.

V dokaz, kako so Gradiščani napredni, naj povemo njihovo dobro, da so si že pred drugo svetovno vojno, leta 1940, poletnili v vas električno napeljavo iz doline. Zdaj, ko imajo elektriko v vasi, jo bodo izkoristili in si napeljali vodo iz Medvedove roje prav v vse vasiške hiše.

Medvedova roja se nahaja štiri kilometra iz vasi. Letošnje pomlad so sklenili vasičani: Vodovod hočemo! Poprimimo vsi, pa ga bomo imeli. Najbolj so močake naganjale gospodinje. Na glavi ali v rokah znositi vso vodo, tudi za živino, je le preveč. V prejšnjih desetletjih so imeli domači pri vsaki hiši v vasi male vozničke s sodi in so z živino vozili vodo za domačo uporabo. V dolgih letih so se pa voznički pokvarili in jih nimajo več pri nobeni hiši. Zato je treba zdaj vodo nositi v skafih.

Gradiščani so brž pristopili od besed do dejanja. Izvolili so si gradbeni odbor in postavili za predsednika tov. Lojzeta Lambergarja, po domače Volka, za tajnika tov. Franceta Kokalja, po domače Medveda, za blagajnika pa tov. Franceta Kremžarja. Nato so začeli s pripraviljalnimi deli. Pod gabrom so izkopali rezervoar za 40 kubičnih metrov. Pri delu jim je priskočila na pomoč tudi

ljudska oblast, okraj je poslal na Gradišče inženirja in druge strokovnjake, ki so jim svetovali vse potrebno in jim izdelali tudi načrte ter preizkusili tudi vodo, prav tako ugotovili prvovrstno kvaliteto tega izvira.

Po načrtu bodo zgradili 150 metrov nad vasio razdelilni rezervoar, od koder bo speljana voda v vse hiše. Ta razdelilni bazen bo stal v tako imenovanem Borštu, kraju nad vasio, kjer teče meja med gozdnim in vinogradniškim pasom.

Letošnje leto so Gradiščani s prostovoljnimi delom, lastnimi sredstvi in podporo ljudske oblasti izkopali zbiralni rezervoar na Medvedovi roji in domača je povsem dokončali tudi cementno posodo za 40.000 litrov vode. Verjetno bodo še to jesen začeli tudi z izkopom jarka, kamor bodo polagali do razdelilnega rezervoarja v Borštu vodovodne cevi. Pri kopanju jarka pa bodo zaprosili Gradiščani za pomoč delovne ljudi iz Jablaniške doline, Litije in ostale soseske. Računajo na to, da jim bodo priskočili na pomoč prijatelji iz tistih časov, ko so nekdanji partizani imeli na Gradišču svoje soborce, v vseh hišah pa zveste pomagače in varna zaklonišča.

Gradiščani so se že pogovorili z nekaterimi člani litijske Zveze borcev in sindikatov, ki so jim obljubili, da jim bodo ob času kopanja jarka priskočili na pomoč s krampi in lopati. Ob podpori prijateljev bodo Gradiščani prišli do rezervoarja. Da bi se to zgodilo čimprej, jim žele vsi prijatelji prelepe vasiče Gradišče.

Novice iz Hrastniške doline

Andrej Vabič — 75-letnik

Petinsedemdesetletni Andrej Vabič ve še nekaj povedati iz svoje rojstne vasi — Starega Hrastnika — čeprav jo je zapustil že kot šestleten deček. Pred 150 leti so začeli kopati premož najprej v »Spiljerjevem« rovu, tam kjer je danes mladinska proga. Ker včasih rudarji niso zasipavali pod zemljo nastalih votlin zaradi odkopavanja premož kakor dandanes, so se pojavljale v vasi Stari Hrastnik, ki je bila na današnjem hribu Stari Hrastnik, zemeljske razpoke, in poslopja v vasi so se začela rušiti. In to šele čez kakih 60 ali 70 let po začetku kopanja premož v teh jamah. Ker se je lahko dokazala krivda rudnika, je moral ta odkopiti vsa posestva na Starem Hrastniku in posestanik so se preselili drugam. Naš jubilar ve povedati, da je prebivalo v vasi Stari Hrastnik osem kmetov in sicer: zgornji in spodnji Hrastelj (Straus), Šot Miklov (Šentjuro), Babič (Hrastelj), Šmarc (Vabič), Markovec in Lešovar (Zavrašek). Ti pregnani kmetje so si ustvarili nove domove na Dolu, v Zagorju, Pleskem itd. Andrejev oče je kupil posestvo na Pleskem leta 1884. Posestvo na Starem Hrastniku je bilo veliko 35 ha, in je Andrejev oče dobil zanj 7000 goldinarjev, na Pleskem je pa kupil 19 ha veliko posestvo za 3000 goldinarjev.

Naš slaviljenec se je rodil 5. oktobra 1878. V šolo je začel hoditi s sedmimi leti v Hrastnik, in sicer v bivšo staro ljudsko šolo poleg današnje nižje gimnazije. Učil ga je nadučitelj Valentinčič, učiteljica Gradišnikova ter učitelj Gradišnik, Falk in Gati. Ko je bil 13 let star, jim je doma na Pleskem zgoraj hlev, in to je bil vzrok, da je izstopil iz šole. Kot mlad fant in tudi pozneje je veliko bral, zato je res dobro načitan. Po vojaščini je bil zaposlen pri hrastniškem rudniku, leta 1905 je pa šel kot rudar na Westfalsko. Ko se je pripravil na odhod v Ameriko — leta 1908 — mu je izročil oče posestvo na Pleskem, zato je moral priti domov. Ker pa je bilo pri hiši zadosti delovnih moči — njegovi in ženini starši — je ostal še naprej rudar. Po 15-letnem rudarjenju je pa le moral pustiti »knjapoviščino«. Sedaj se je posvetil naprednemu kmetijstvu.

Vedno je bil član Kmetijske družbe, prvotno štajerske, pozneje v Jugoslaviji pa slovenske. Ker je znal nemško, je hodil za časa Avstrije tudi kot delegat na deželne kmetijske skupščine v Gradec. Takrat so bile hude borbe s strani malih kmetov proti veleposestnikom, ki so hoteli imeti nekake prednosti pred malimi kmeti. Slovenski delegati so tudi zahtevali v Gradcu, naj se na teh skupščinah razpravlja menjava, en dan nemško, drugi dan

pa slovensko. A tega niso dosegli, pač pa se je odšel pisal zapisknik dvojezično.

Naš jubilar je bil vedno zaveden, napreden Slovenec, ki je bil član naprednih slovenskih društev. Za take je vzgajal tudi svoje otroke. Okupator ga je kot takega preselil v Nemčijo, kjer mu je umrla žena. Za časa okupacije je izgubil tudi eno hčer in enega sina. Ostali sinovi so pa šli v partizane in se borili proti okupatorju za lepše življenje naših

Humorist Rado Murnik je rad prihajal v Hrastnik

Hrastniška dolina je še mlada, ker se je življenje v njej začelo razvijati šele pred 150 leti, ko so začeli kopati v njej premož. Življenje je bilo v tej dolini pred našo osvoboditvijo težko in je bilo tudi posebno zanimivo, da se je v Hrastnik tolikokrat zatekel naš umrl humorist Rado Murnik. Na njegove obiske je sedaj pred obletnico njegove smrti (umrl je 6. novembra 1932) vredno obuditi nekaj spominov.

Pri Sv. Katarini nad Hrastnikom je služboval pred kakimi petdesetimi leti nadučitelj Adolf Pacher, koroški Slovenec. K njemu je prihajal Rado Murnik na odih. Pacher in Murnik sta čisto prihajala v vas v sajasto hrastniško dolino. Ustavljala sta se navadno v gostilni Logarček in tudi pri Rožu, kjer je Murnik s posebno pazljivostjo prisluškoval pogovorom naših rudarjev in si marsikaj zapisal. Spoznal in spoprijaznil se je tudi z učiteljem Milošem Rošem in ga pozneje večkrat obiskal. Ko je tedanjí gledališki igralec Verstovšek pri Murniku naročil tona pred petdesetimi leti — burko »Bucek v strahu«, se je pisatelj mudil v Hrastniku in se tam tudi lotil dela v veselih družbi je pa pozabil na obljubo, in ko je bila v časnikih že objavljena o priveditvi se je Rado Murnik spet lotil dela v Rolevi gostilni.

Stari Roševi gostije so vedeli povedati, da je Murnik v velikim veseljem v naglici pisal svojo burko in se med delom mnogo smejal. Ker so poznali avtorja so se naši ljudje zanimali tudi za njegovo delo ter je bil tako »Bucek v strahu« novovno na hrastniških odrih. Prvič so ga urizorirali na Dolu, Murnikova humoreska »Aja Zuzmama«. Ki je izšla v »Navihanici«, in v kateri je omešali nedeželjske množičnjaku in vasko častihlenje, je pa dramatično prikazal hrastniški učitelj Milan Rož. Urizorirana je bila samo enkrat na Dolu pod Hrastljevimi kroglicami, ker je njeni kroglici Murnik očelil z drugimi rokopolj vred. Pri

Delo in uspehi Okrajnega gradbenega podjetja „Ograd“

Okrajno gradbeno podjetje »Ograd« v Trbovljah je letošnje leto kljub raznim težavam doseglo kar lepe uspehe pri gradnji vseh vrst objektov v našem okraju. Nedvomno lahko štejemo za največji uspeh tega podjetja izgradnja Doma »Svobode-Zasavje« v Spodnjih Trbovljah, ki ga je kolektiv »Ograda« sklenil v rekordnem času 10 mesecev in ki je eden izmed najlepših kulturnih domov v Zasavju. Podjetje sedaj sklanja zadnja dela na Sindikalnem domu v Zgornjih Trbovljah, s čimer bo spet opravljeno obsežno gradbeno delo. Tudi nadzidek pri splošni trboveljski bolnišnici dela podjetje »Ograd«. Ta operacijski trakt bo najmoderneje urejen, kar bo spet pomembna pridobitev za celoten trboveljski okraj, saj so operacijski prostori v trboveljski bolnišnici postali v zadnjih časih pretesni.

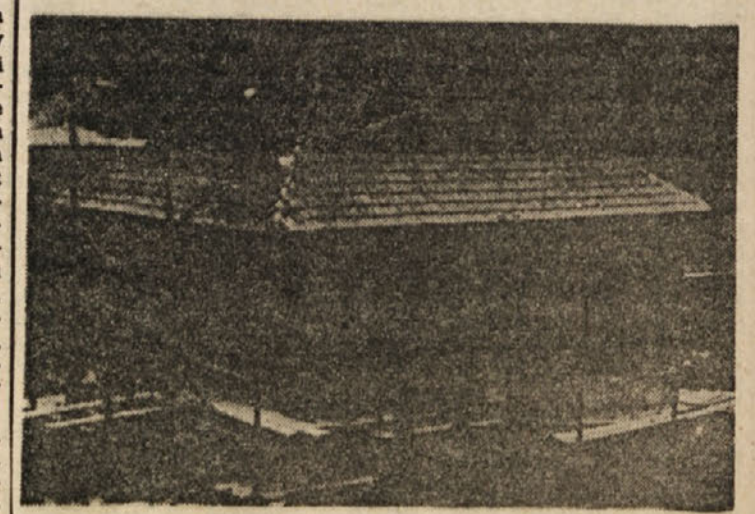
V Bevkem gradu Cementarna Trbovlje velik stanovanjski blok, kjer bo 16 lepih, modernih družinskih stanovanj. Ta stavba bo še letos zgotovljena, za kar se »Ograd« mnogo prizadeva.

V gradnji sta nadalje dve stanovanjski hiši Tovarne za rudarske stroje v Trbovljah, kjer bo dobilo stanovanje 16 družin. Tuji za Domom Partije v Trbovljah je podjetje sklenilo dve lepi stanovanjski hišici za štiri družine.

Svojo gradbeno dejavnost je pa »Ograd« usmeril tudi izven Trbovelj. Tako zida za hrastniško steklarno 7 stanovanjskih hiš ob Savi. Pet hiš bo za letos popolnoma urejenih. — Eno izmed

največjih del je pa podjetje »Ograd« izvršilo prav tako v hrastniški steklarni, namreč transformatorsko postajo za tovarno. Istotako je »Ograd« preuredil v steklarni mizarsko delavnico in jo moderno opremil,

investitorji polagali premajhno paznjo na izpolnitev gradbenih predpisov. Prav tako je imelo podjetje težkoče za nakupom gradbenega lesa, ker so nekateri ljudje prekupčevali z lesom in s tem navljali cene lesa. Z lesom

Prizidek pri trboveljski bolnici v surovem stanju

izvršil je pa tudi večja gradbena dela v tamkajšnji Tovarni za kemične izdelke. V tej tovarni je gradbeno podjetje delalo že lansko leto. Tedanjemu direktorju pa delo »Ograda« ni bilo pogodu in je rajše dal dela v najem zasebnemu gradbenemu mojestru v Celju. Akoravno je »Ograd« lansko leto prihranil tovarni pod drug milijon samo pri strešnem ogrodju z dobro organizacijo dela in še z drugimi pripomočki, je nato ta dela nadaljeval zasebni moister iz Celja. Sedaj bo pa ta dela spet vršil »Ograd« iz Trbovelj.

Gradbeno podjetje »Ograd« je pa razširilo svojo dejavnost tudi na našo vas, tako n. pr. v Polšnik, kjer je sezidalo šolo. Letošnje leto je podjetje imelo težave v tem, da so bile odločbe Gospodarskega sveta v Ljubljani glede gradbenih del zadržane, ker so

se je podjetje oskrbovalo izključno iz Trbovelj in bližnje okolice.

Delovnih moči ima podjetje dovolj na razpolago in sicer kvalificiranih in nekvalificiranih, vsem je pa, če bodo hoteli delati tudi preko zime, zagotovljena zaposlitev. Delavci podjetja imajo lepo urejena stanovanja, v katerih se počutijo kakor doma. — Velike težave pa nastajajo včasih zaradi družbene evidence. Akoravno je bilanca podjetja pozitivna, ima podjetje vendar težave z banko zaradi družbene evidence, tako da dobivajo delavci le 80% svoje plače. Nadaljnje težave nastajajo s tem, da investitorji ne poravnajo sproti obveznosti proti podjetju, kar mu otežkoča denarno poslovanje. Knjigovodstvo podjetja izkazuje povoljno situacijo, zaradi malomarnosti investitorjev pa nastajajo neljubi zadržki.

Šivilska delavnica — pomoč delovnim ljudem

Marsikatero tovarišico tare skrb, kako bo pripravila za zimsko obleko zase, za otroke in moža. Ko pregleduje svoje perilo in obleke, vidi, da ni bilo treba nekaj predelati in pošiti, in vse bi bilo v najlepšem redu. Saj bi lahko marsikaj sama napravila, a skrbi jo, če bo prav ukrojila, tudi ne ve, kakšen kroj naj bi si izbrala. Za to ji bo šiviljska posvetovalnica, ki se bo prihodnji mesec odprla na Gospodinjinski šoli v Trbovljah, nudila potrebno pomoč, pomoč vsem, ki se bodo zatekle k njej.

Blago, ki si ga boste pripravile, boste prinesle s seboj v posvetovalnico. S kvalificirano šiviljo se boste tamkaj posvetovali, za kakšen kroj bi se odločile. Šivilja vam bo pomagala ukrojiti perilo in obleko za vas, za otroke in moža. Potrebni strokovni nasveti v šivanju vam bodo pomagali, da boste obleko same sešile, nato pa — po potrebi — prišle v posvetovalnico, da obleko pomerite ter dobite potrebna nadaljnja strokovna navodila. S pomočjo šiviljske posvetovalnice si boste lahko začele samostojno šivati za družino potrebno perilo in obleko. Upamo da vam bo šiviljska posvetovalnica mnogo pripomogla, da se rešite teh skrbi za družino. Zato, tovarišice, se poslužite te priložnosti, ki vam jo bo nudila Gospodinjiska šola vsak torek od 3. do 6. ure popoldne, in to od 1. novembra t. l. dalje.

Poleg šiviljske posvetovalnice se pričnejo v mesecu novembru tudi 3-mesečni večerni šiviljski tečaj. Ob jespiskih in zimskih večerih se boste zbirale v gospodinjinski šoli ter krojile in šivale pod strokovnim vodstvom. Prijetno vam bodo potekale večerne ure in naučile se boste marsikaj, kar vam bo koristilo doma. Same boste vesele svojega znanja, zadovoljni pa bodo tudi vsi ostali domači.

Priglasite se za večerni šiviljski tečaj v gospodinjinski šoli, kjer boste dobile vsa potrebna pojasnila. Denar, ki ga boste vložile za dosego potrebnega znanja, se vam bo bogato obrestoval.

Vpisovanje je vsak dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne v gospodinjinski šoli na vnanjih. Alojzija Blažnik

go pripomogla, da se rešite teh skrbi za družino. Zato, tovarišice, se poslužite te priložnosti, ki vam jo bo nudila Gospodinjiska šola vsak torek od 3. do 6. ure popoldne, in to od 1. novembra t. l. dalje.

Poleg šiviljske posvetovalnice se pričnejo v mesecu novembru tudi 3-mesečni večerni šiviljski tečaj. Ob jespiskih in zimskih večerih se boste zbirale v gospodinjinski šoli ter krojile in šivale pod strokovnim vodstvom. Prijetno vam bodo potekale večerne ure in naučile se boste marsikaj, kar vam bo koristilo doma. Same boste vesele svojega znanja, zadovoljni pa bodo tudi vsi ostali domači.

Priglasite se za večerni šiviljski tečaj v gospodinjinski šoli, kjer boste dobile vsa potrebna pojasnila. Denar, ki ga boste vložile za dosego potrebnega znanja, se vam bo bogato obrestoval.

Vpisovanje je vsak dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne v gospodinjinski šoli na vnanjih. Alojzija Blažnik

Log ne Loz

Log, ne Loz. — Vrag si ga vedi, kdo je popočil to lepo slovensko besedo in preimenoval Log v Loz. Bil si to najbrž v Hrastnik sprivdarinar, Nemei in nemškutarji, katerih številje je rasio z razvojem hrastniške industrije. Lepo slovensko ime za naselje Log jim ni bilo všeč in so ga prekrstili v Loz, iz katerega je nastal današnji napačni Loz. — Naselbina Log v današnjem Zgornjem Hrastniku leži v ravnini nekaj deset metrov nad hrastniškem potokom Bobnom, in sicer v smeri proti Prapretnu. Na Logu, ne na Lozu raste danes nova rudniška kolonija z lepimi sodobnimi stanovanji za naše rudarje. Na Logu gradijo tudi novo osnovno šolo za Zgornji Hrastnik in stadion.

Pred sto leti so bili na Logu trije slovenski kmetje: Lozar, ne Lozar, Kašnar in Štih. Dedič takratnega trboveljsko-hrastniškega rihterja, Štiha so prodali Štihovo posestvo rudniku. Danes sta na Logu še okrnjeni posesti Logarja in Kašnarja. — Sedanji prebivalci

ke in spakedranke. Naj nas poslušaj kak tujec pri tem nepravilnem govorjenju! Ta si bo mislil, da so Slovenci narod, ki nima zadosti svojih lastnih slovenskih besed, ker rabi tujke. — Hrastničani, zavedajmo se našega slovenskega porekla in trudimo se vsepovsod govoriti pravilno slovenski! Ne rabimo tujk, tako da nas bodo tudi tujci v tem pogledu spoštovali. L. H.

Za kratek čas

NA SODNIJI
Sodnik: »Kako ste prišli na misel, da ste ukradli uro iz ložbe?«
Vlomilec: »V izložbi je bil napis: »Izkoristite ugodno priložnost, da se n'jem mogli ved upirati tako mikavnemu poziv«.
Sodnik: »Vi ste bili navošč, ko je obtoženeц udaril tožitelja. Ali je to storil v afektu?«
Priča: »Ne, gospod sodnik, na dvorišču!«

„Svoboda“ mora posvetiti vse delo skupnosti, tedaj lahko tudi od skupnosti nekaj terja

Tudi zagorska »Svoboda« je pred dnevi polagala obračun svojega enoletnega dela. Občni zbor se je vršil v Domu SD Proletarec. Udeležilo se ga je okrog 150 članov, tako da je bil sklepčen. Na zbor je prišlo tudi precej nečlanov. Prisostvovali so mu nadalje predsednik LOMO Zagorje, tov. Alojz Lukač, sekretar MK SZDL, tov. Boris Taular, direktor gimnazije tov. Janko Kumar, upravitelj osnovne šole v Zagorju tov. Franc Klun in še druge ugledne osebnosti kraja.

Iz poročil predsednika, tajnika in blagajnika je bilo razvidno, da je društvo le delalo. Z dramsko sekcijo je društvo ob svoji ustanovitvi začelo orati ledino in uspeh ni izostal. Tudi ostale sekcije niso delale brez uspeha. Največje težave je imela »Svoboda I« v Zagorju pri ustanavljanju novih sekcij. Tako je hotel n. pr. ustanoviti tudi knjižnico, vendar niso mogli najti zanj prostora.

Ze iz samih poročil smo opazili, da je društvo imelo precej obsega dela. Vemo, da je DPD »Svoboda«, kot ostale organizacije, dolžno, da dvigajo kulturni in politični nivo našega delovnega ljudstva. Vidimo tudi, da se to že sedaj mnogo bolj poudarja kot pa nekoč.

Društvo je bilo ob priliki 6-mesečnega tekmovanja »Svoboda« okraja Trbovlje pohvaljeno. Sodelovalo je na festivalu »Svoboda«, ki je bil letos meseca maja v Zagorju. Prav tako je društvo pridobilo precej novih naročnikov za revijo »Socialistična misel«, glasilo IO DPD »Svoboda«.

V načrtu je združitve pevskega zbora gasilcev z DPD »Svoboda«. Edino v »Svobodi« je mesto za pravilno politično in kulturno izživljanje. »Svobode« imajo poslanstvo dvigati politično zavest in izobrazbo našega socialističnega človeka. Omenjeno združitve že v naprej pozdravljamo vsi Zagorjani.

Stari upravni odbor društva je delal preveč individualno. Med samimi člani odbora ni bilo prave povezanosti.

Diskusija na občnem zboru je bila pisana. — V delu društvo ni povsem uspelo. Mnogične organizacije niso nudile »Svobodi« tiste pomoči, kot bi jo morali.

Upravi „Avtoprevoza“ v Zagorju

Nikjer drugod ni tako čuden avtobusni voznik red kot v Zagorju. Na listkih lepo piše, kdaj prihaja avtobus na postajališče, vendar pa točnosti pri voznikih ni. Tako n. pr. pripelje avtobus k jutranjemu vlaku, ki odpelje s postaje ob 5,10, zadnji trenutek, da ljudje še v poslednjem hipu poskačejo na vlak. Na vlaku pa morajo potniki potem plačati kazen, ali se pa prerekat s sprevodniki.

Kdo je temu stanju kriv? se upravičeno vprašujemo. Če se izda voznik red, potem naj se po njem točno vozi. Tako nam pa ta »voznik red« povzroča veliko preglavic, kajti v tem jesenskem vremenu ne veš, ali naj počakaš na avtobus ali naj greš pes na postajo, če nočeš plačati na vlaku globe. Potniki.

le. Če bi jo nudile, bi šil v koordinaciji dela med društvi in organizacijam korak dalje. Naše »Svobode« morajo zavzeti čim širši razmah. Živahna je bila debata okrog vsebine dela dramske sekcije. Postavljeno je bilo vprašanje, zakaj je gledališče dalo na oder »Lumpacija vagabunda«. Tov. Janez Šmon, režiser igre, je pojasnil, da je društvo s to igro zamislilo vrzel v svoji blaginji in tako rešilo denarno vprašanje za celo sezono. Vemo, da je prvi argument kulturnega dela dvig izobrazbe delovnih množic. Društvo na to ni pozabilo.

Zavedajmo se pa, da če društvo posveti vse delo skupnosti, lahko od nje tudi nekaj terja. Res pa je, da se je prošnji »Svoboda« za podporo odzval le LOMO Zagorje, in to na pobudo predsednika občine tov. Alojza Lukača.

Tudi zagorska »Svoboda« ni znala pravilno izkoristiti letnega odra — saj so bile na njem izven festivala samo tri uprizoritve.

Prav tako visoka najemnina ne more biti vzrok nedelavnosti. Delno je ta pasivnost — kolikor lahko o njej govorimo — opravičljiva sprlo neprimernih prostorov, v katerih sodobna dramska sekcija sploh ne more delati — še životariti ne. Skrajni čas je, da se v Zagorju začne graditi Delavski dom, v katerem bo dovolj prostora za kulturno-umetniško izživljanje našega delovnega človeka. Kakor je slišati, bo rudnik vzel v svoje roke gradnjo tega doma.

Občni zbor je izvolil nov odbor, ki mu predseduje tov. Ivan Krautberger. Upamo, da bo novi upravni odbor zagorske »Svobode« znal pravilno premostiti razne težave in pomanjkljivosti.

Navzoči so ob zaključku sprejeli predlog, da pošljejo IO DPD »Svoboda« v Ljubljani protestno brojavko proti krivičnim sklepom Angloameričanov v tržaškem vprašanju, ki so ji vsi aplavdirali.

Vsem »Svobodarjem« iz Zagorja pa: »Z novo kulturo v socializem!« -R-

V papirnici v Radečah so ustanovili strelsko društvo

V našem okraju se strelski šport nikakor ne more razviti. Okrajni strelski odbor spi spanje pravičnega, tako da ni prav nič čudnega, če ni nikjer opaziti ustrezne dejavnosti na tem športnem področju. Za strelski šport se še najbolj zanimajo in zavzemajo naša telovadna društva, in to v Trbovljah, Radečah in Hrastniku.

V radeški papirnici so se lotili dela tudi na tem področju ter ustanovili v letošnjem septembru strelsko družino, ki šteje že 70 aktivnih članov. Ti so se vseskozi marljivo vadili na zasilnem strelišču, sedaj se pa bodo preselili v dvorano, kjer bodo imeli preko zime vaje z zrčno puško.

V okviru kolektiva Papirnice deluje nadalje dramska družina, ki je bila že lansko leto aktivna, letos so pa njeni člani sodelovali pri uprizoritvi »Miklove Zale« v Radečah. Sedaj pripravila gledališki odsek Papirnice kar dve igri in sicer »Sveti plamen« ter »Pesem s ceste«. — V TVD »Partizane«, ki so ga ustanovili v tem kolektivu, tudi že delajo, vendar zaenkrat samo mladince želeli bi pa bilo, da bi pristopili v telovadne vrste tudi člani in mladinci, da bodo tako vsi začeli s telovadnim delom.

Kolektiv je sodeloval letos na športnih prireditvah na Sladkem vrhu, ki se jih je udeležilo 7 ekip iz kolektivov papirnic Slovenije. Tekmovali so v šahu, lahki atletiki, nogometu, odbojki, namiznem tenisu, plavanju, kegljanju in streljanju. V skupnem

plasmaju so Radečani zasedli 4. mesto.

Na volitve v zbor proizvajalcev, ki bodo 5. XI., se je kolektiv dobro pripravil, prav tako so imeli radeški papirničarji v zadnjih dneh protestna zborovanja v zvezi s tržaškim vprašanjem.

V. kongres Ljudske mladine Slovenije je za nami

Delegati V. kongresa LMS prenašajo osnovne naloge mladinske organizacije na svoje aktivne. Mladina iz Kotredeža se je prejšnji ponedeljek zbrala, da se ji pojasni pomen in potek V. kongresa ter nadaljnje naloge, ki stoji pred organizacijo. — Diskusija, ki je sledila poročilu, je bila zelo živahna. Predvsem je vse zanimal problem vajeenske mladine. Prišlo je do graje raznih nepravilnosti, ki nastajajo v zvezi z vajenci. Posvetovanja sta se poleg 25 članov aktivna udeležila tudi sekretar celice ter predsednik ZB, nadalje član rudniškega delavskega sveta.

Sekretar celice Kotredež je prikazal tudi položaj s Trstom, za katerega barantajo anglo-ameriški imperialisti. Mladina kotredeškega aktivna se pridru-

zuje valu protestov, ki je zajel vso našo državo.

Tovarišica Majda je v svojem referatu o vlogi mladinske organizacije prikazala lik mladince, ki naj bo odkritosrečni, borben in predan delu za socializem za boljše bodočnost nas vseh.

Da poživimo kulturno-umetniško delo v našem aktivu v čim večji meri, smo začeli s pripravami za uprizoritev igre »V Ljubljano jo dajmo«. Po uspelem sestanku nam je še naš harmonikar zaigral nekaj poskočnih, nato pa smo se vsi razšli v zavesti, da je naša mladina na pravi poti. F.M.

Za smeh in kratek čas

NI IMEL SREČE
»Skozi vse leto sem ji vsak dan pisal po eno pismo.«
»In kaj se je zgodilo potem?«
»Potem se je pa omožila s pismonošo.«

ZVEST PES
»Ali je ta pes zvest?«
»Zanj vam jamčim. Ze trikrat se je vrnil!«

LOVSKA
Zena vpraša moža, ki se je vrnil z lova:
»Si danes kaj zadel?«
»Sem!«
»Pa kje si pustil? V kuhinji?«
»Ne, v bolnici...«

ALI STE ŽE
boravnali naročnino?

Kotiček za naše pionirje

Z občnega zbora pionirskega odreda „Lidije Šentjurčeve“ v Hrastniku

Starešinstvo odreda se sicer ne more pohvaliti s posebno obilno udeležbo na zborovanju, saj so prišli le najboljši pionirji (občni zbor je bil prejšnjo nedeljo dopoldne) ter trije predstavniki društev in množičnih organizacij, ki se zanimajo za delo s pionirji, bilo je pa vsebinsko pisano in na spodbudah bogato.

V uvodni besedi je poskušal govornik podati pregledno sliko odredovih prizadevanj v preteklem letu, hkrati pa pokazati na nekatere pomanjkljivosti, ki jih je opaziti v tem prizadevanju, ter način, kako bi te napake odpravili. Pionirje je spomnil na slovesno obljubo, ki so jo dali ob ustanovitvi odreda v šolskem letu 1950/51 svoji pokroviteljici, v kateri ji pionirji zatrjujejo, da ji bodo po svojih močeh sledili na njeni življenjski poti, ki jo odlikuje dosledna in nesebična borba za pravice delavskega razreda, in na potrebo, da se vsaj na občnem zboru pomenijo, če so ostali te obljube zvesti. Kako je odred izpolnjeval to obljubo, sodite po naslednjem samem.

Odred je štel ob koncu šolskega leta 1952/53 na papirju 210 članov, t. j. vse dijake nižje gimnazije v Hrastniku. V resnici pa temu ni bilo tako. Del dijaštva se za delo v odredu sploh ni zanimal. Če bi jih pogovorili in okrožnice njihovih starešin ne opominjale na to, da so pionirji, da jih vežejo neke dolžnosti, ki jih kot pionirji morajo izpolnjevati, bi sploh ne vedeli, da je na šoli pionirska organizacija, ki jo Hrastničani zaradi njenih uspehov cenijo.

Naj omenim samo nekaj teh uspehov: uprizoritev Jurčka, dobro obiskani pevski koncert, dve radio oddaji, lepi uspehi pionirske telovadne vrste na okrajnem tekmovanju, 6. mesto šahovske skupine na republiškem tekmovanju in še kaj. Seveda to ni zasluga te peščice — dovolite mi izraz »zapečkarjeva« — namreč tistih najdelavnejših pionirjev, ki so tudi danes prišli na občni zbor in ki so vse leto vestno izpolnjevali svoje dolžnosti, ki jim nalagajo pionirska organizacija, društva in klubi, v katerih delujejo. Govornik misli da bi mogli z vztrajnim prigovarjanjem tudi te zapečkarje zdražiti in jih oritegniti k sodelovanju, saj imamo v Hrastniku toliko različnih možnosti, da se razgibamo po svojih nagnjenjih in sposobnostih kot malekje v okolici; tu imajo Telovadno društvo Partizan, Zvezo tabornikov Slovenije, dve igralški družini, pevski zbor, foto klub, radio klub, šahovski krožek — z malo dobre volje bi pa mogli odpreti še modelarski, lutkarški in kuharski krožek ter krožek za ženska ročna dela.

Majhen prispevek k prebujanju njihove pionirske zavesti naj bi bilo nadalje mesečno

pobiranje pionirskega novička (50 par ali 1 din mesečno) in pa misel na pionirsko razstavo ob koncu šolskega leta, pri kateri naj bi sodelovale vse pionirske skupine od tabornikov do foto kluba, ki je dosedaj najmlajša pionirska skupina. Oboje naj bi te pionirje spodbujalo, da so člani svoje organizacije, ki jim je zastavila lepo in hvaležno nalogo voditi ter usmerjati njihovo izvenšolsko delo in zabavo.

Ob koncu svojih izvajanj je govornik pionirje opozoril, da na občnem zboru izberejo novo starešinstvo: načelnika, tajnika, blagajnika in po enega namestnika. Prosil jih je, da predlagajo in izvolijo najboljše med najboljšimi. Od njihove prizadevnosti in vestnosti zavisi v veliki meri uspeh njihovega dela, zlasti pa izvedba pionirske razstave ob koncu šolskega leta, ki naj bi manifestirala pionirsko prizadevanje. Opozoril jih je tudi na navzočnost članov pionirskega starešinstva sveta ki stalno bedijo nad njihovim delom, ker so njihovi prijatelji in ker jim ni vseeno, kakšni ljudje bodo iz njih zrasi naši socialistični skupnosti. Pozval je pionirje, naj se v vseh težavah obračajo nanje, saj bodo naleteli pri njih na polno razumevanje. Zelen jim je h kraju mnogo uspehov v tekočem šolskem letu in res dobro vodstvo, ki bo pomagalo, da pionirska razstava ne bo samo lep sen, ampak resnična stvarnost.

Navzoči so govornikove predloge spremljali z živahnimi dopolnitvami in prireditvami. Predsednik Socialistične zveze tov. Klanjšek je pa v svojih pripombah odredu obljubil, da mu bo šel, kjer bo to mogoče, na roko. M. O.

Naradni magični kvadrat za pionirje

Dijakinja Marija Praunselsova iz Trbovelj-Bevškega nam je poslala spodnji magični kvadrat. Rešite ga!

1	2	8	4
2			
8			
4			

Vodovarstvo in navpično: 1. tovarna barvil v Celju; 2. moško ime (tuje); 3. skrajšano moško ime; 4. ne sme biti pionir!

Crke: A, EE, HH, II, K, L, OO, RRR.

Rešitve nam prinesite ali pa pošljite do sobote, 7. novembra, opoldne. Tudi tokrat bo dobil izrebrani pionir ali pa pionirka od uredništva našega lista lepo knjižno darilo.

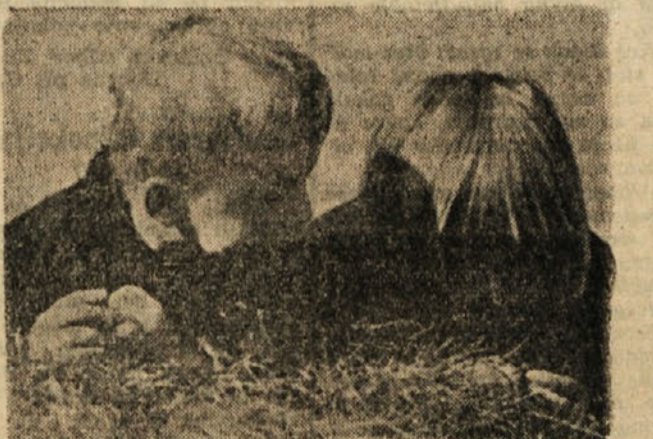
Rešitev nagradnega vretena
Spet smo dobili od naših pionirjev in pionirk cel kup rešitev na nagradno vreteno iz prejšnje številke našega lista.

Rešitev: 1. t; 2. ti; 3. kit; 4. kita; 5. nakit; 6. Tina; 7. nit; 8. in; 9. i.

Strogi žreb je tokrat prisodil nagrado pionirki Mariji Zahradnik, Radeče-Jagnjenica 47, ki naj o priliki pošlje v naše uredništvo po obljubljeni knjižno darilo.

Pripomba: — Kaj pa pionirji in pionirke iz Zagorja in Litijske? Od drugod dobimo rešitve na naše uganke, od vas pa ne. Zakaj? — Uredništvo

LISTNICA UREDNIŠTVA
Pionir A. P., Hrastnik. Tvoje pošto smo prejeli, pa je ne moremo uporabiti; v slovensčini ne pišemo »automehnikar«, marveč avtomehnik. Uredništvo.

Dva pri jateljia

„Seveda bom molčal...“

Ko sem prejel povabilo Anthonyja Burwella, je bilo najljubši prijateljstvo že staro. Pred dvajsetimi leti sva se spoznala, v časih, ko sem še upal, da postane iz mene dober in uporaben medicinec. Ko sem se pa pozneje ustrašil anatomije in presedel na juridični študij, sva kljub temu ostala prijatelja in se videla vsako drugo leto po enkrat.

Anthony Burwell je postal zdravnik in se vrnil v Anglijo, jaz pa živim v Bruslju kot kazenski zagovornik.

Medtem sva oba že prekoračila štirideseto leto; oba sva še vedno samca in bova najbrž tudi ostala.

Moja mati, ki bo te dni dosegla sedemdeset let, mi je prinesla pošto z angleškimi znamenji. »Od tvoje prijateljke Burwella,« je rekla. »Najbrž te vabi, Boš potoval?«

Odprl sem pismo. Res je bilo v njem povabilo, naj pridem čez poletje za nekaj tednov k njemu.

nor. Hiša je zaradi nekega požara na strehi precej poškodovana in za bližnje mesece neuporabna. Zato je v bližini Ashforda, kakšnih sto kilometrov jugovzhodno od Londona, najel hišo. Namesto voženj z jadrnico mi je predlagal lov, ribolov in izlete.

»Kaj ti piše?« me je pobarala mati.

»Vabi me za štiri tedne k sebi. Misliš, da bi šel?«

»Jaz nameravam iti k Alini v Laeken,« je odgovorila mati. »Alma in otroci bodo veseli. Kar pojdi! S temi besedami je bil moj odgovor že sklenjen. Takrat še nisem slutil, kaj mi bo prineslo to potovanje. Pa tudi če bi bil, bi se najbrž vseeno odpeljal k njemu. Dejal sem že, da sem kazenski zagovornik in kriminalni primeri, zlasti zagonetni, so bili vedno moja slabost. Seveda si nisem želel kakšnega umora.

sem se kar dobro znašel v njej, čeravno se je treba peljati skoro do Ashforda, kadar nam zmanjka čaja.

»Nam?«

»Da, Pri meni sta Gordon in njegova žena. V Londonu smo naše stanovanje zaklenili za osem tednov.«

Ko sva prišla izven mesta — posebnega vtisa name ni napravilo — in zavila na belo, prašno podeželsko cesto — na srečo se je prah dvignil šele za nama — je nadaljeval: »Seveda bi bilo tukaj — kakor si lahko misliš — nekoliko dolgočasno, če ne bi imeli moji londonski prijatelji v bližini svoje hiše. Pogosto sem pri njih. Veseli bodo tvoje prihoda. Sem te že priglasi. Jay Eddington je moj bankir. Eddington & Dickson v Highstreet. Oba stanujeta tu zunanaj.«

»Oba? Misliš Eddingtona in njegovo ženo?«

»Da. In hčerko Dulcie iz prvega zakona. Postala je medtem že stara dvajset let. Toda misliš sem Eddingtona in Dicksona. Tudi Dickson stanuje tukaj. Hiša je prostorna. Razdelila sta si jo.«

»Je Dickson brez otrok?«

»Sicer je pa tukaj še mati obeh dam, gospa Caerlon. Oba zeta dobro shajata z njo. To seveda bolj govori za gospo kot pa za oba moža.«

Nato je molčal, kakor bi o nečem razmišljal.

»Tukaj smo,« je dejal čez nekaj časa Anthony. Zavil je z glavne ceste in peljala sva se dalje po pešeni poti, ob kateri so bili po obeh straneh zasajeni topoli. Mrežasta vrata so bila široko odprta. Postal sem pozoren na skupino dreves. Bil so stari hrasti. Ko sva se ustavila pred hišo, je izgledala med temi orjaškimi drevesi majhna.

Anthony je dvakrat zatrobil in takoj so se odprla vežna vrata. Prikazal se je hišnik Gordon. Bil je rdečelas mož, bolj rjavkasto rdeč kot lističje barve, kakor sem ga še imel v spominu. Se bolj ozeč je postal, imel je suhljat, značilen obraz gledališkega igralca. Njegova žena je kmalu prišla za njim. Hitro si je odvezala predpasnik. Ob pozdravu obeh sem imel občutek, da sem dobrodošel. Sele pozneje sem opazil, da sta se oba tukaj na deželi poleg molčicega, vedno zadržanega Anthonyja zelo dolgočasila; od mojega obiska sta pričakovala vsaj majhno spremembo v tej enolastnosti. Da bo ta sprememba — seveda čisto v drugačnem smislu — nastopila že v najbližji prihodnosti, ni slutil ob tem srečanju pač še nihče od nas. Vsaj mislim tako,

Gordon je pograbil en kovček, žena drugega. Nato sva stopila v hišo.

»Profesor Passmore vas je klical po telefonu, gospod,« je dejal Gordon. Z mojim kovčkom je stopal poleg Anthonyja. »Prosil je, da bi ga čimprej poklicali po telefonu v London.«

»Dobro,« je priklimal Anthony. »Je morda omenil, za kaj gre?«

»Da, gospod. Napisal sem si vse na list. Položil sem ga na vajo pisalno mizo. Gre za vzgojo novih tetanusovih kultur.«

Anthony se je obrnil nazaj in se nasmehnil. »Passmore je direktor bakteriološkega inštituta in je moj predstojnik.«

»Ti delaš v raziskovalnem inštitutu? In tvoja praksa?«

»Sem jo opustil pred pol letom,« je rekel Anthony.

»In med tvojimi počitnicami nadaljuješ z delom?«

»Tako nekako, Gaston,« je dejal skoro v zadregi. »Eno sobo sem si uredil kot laboratorij. Kolikor je to pač tukaj mogoče.«

Topel zrak je migotal. Slišal sem pred hišo Gordona: »Mrs. Dickson je bila pravkar tukaj, gospod. Tole pismo je pustila za vas.«

Zaprli sem okno.

Ko sva šla po večerji k Eddingtonu in Dicksonu, je malo postal in strkaval svojo pipo. Nato je dejal sledeče: »Prav prijetni ljudje so.«

Začudeno sem ga pogledal. Zakaj je omenil to? Prižgal je pipo, vrgel še gorečo vžigalico strbno v pesek in jo poodil. »Ze osem tednov ni deževalo.«

»Oh, da, Anthony, pripoveduj! Kako se je zgodilo, da ti je hiša pogorela?«

Osuplo me je pogledal, kakor da ne bi več govoril z njim v stari, lepi angleščini. »Kako prideš na to vprašanje?«

»Pisal si mi, da ne moreva v Ventnor, ker je tvojo hišo več ali manj upelnil požar.«

Pihnil je nekaj gostih, plavih dimov v čisti večerni zrak. »Oh, saj res! Nisem več mislil na to. Kako se je zgodilo, ne vem. Ni bilo tako strašno, kot smo prvotno mislili.«

Cez prostrano ploskev trate sva se bližala hiši, ki je stala nekoliko višje. V nasprotju z Anthonyjevo moderno hišo, je bilo to poslopje zidano v starinskem stilu. Toda v večernih urah, ko je zahajajoče sonce obsevalo hišo, je poslopje izgledalo ljubko in prijazno.

(Dalje prihodnjic)

Az kultura in sport

Rudar—Aluminij 3:3 (2:2)

Neodločen rezultat prvega moštva Rudarja v Kidričevem proti tamkajšnjemu Aluminiju nas ne more zadovoljiti. Do sedaj smo iskali vzroke pri sodniku in vse mogoče stvari. Ali je z moštvom Rudarja vse v redu? Z eno besedo, ni. Zadnji rezultati ne morejo opravičevati, v kljub temu da v moštvu ni Hudarina in Keržana. Eno, kar smo že večkrat poudarili, je, da igralcem Rudarja manjka požrtvovalnosti, borbenosti in ljubezni do kluba. Nekaterim igralcem je prav vseeno, kakšen je rezultat.

To so nekateri posamezniki, katere igralci poznajo, vendar ničesar ne pokrenejo.

V začetku tekme, ko je Rudar vodil z 2:0, ni kazalo, da se bo igra končala z neodločnim izidom. Aluminij je do konca prvega polčasa izenačil na 2:2, v drugem polčasu pa je bil ves čas boljši nasprotnik. Po Sisku so domači prišli v vodstvo, vendar se je Rudarju posrečilo v 75. min doseči gol in postaviti končni rezultat tekme 3:3.

V nedeljo bo zasavski derbi Proletarec—Rudar

PREKLICUJEM

Izpuščeno člansko izkaznico ZKS na ime Ljudmila Žibret, Trbovlje II — Loke 299.

OPOZORILO

Opozorjam, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih delala moja žena: Julij Ivnik, Trbovlje, Kolonija 1. maja štev. 30.

Anton Čehov:

ZOBOROL

Humoreska

Sergeja Aleksijeviča Dibkina, velikega prijatelja gledališča, je bolel zob.

Po izpovedi izkušenih dam in moskovskih zobnih zdravnikov imamo tri vrste zobobola: revmatične, živčne in liste, ki jih povzročata sušenje kosti. Toda če pogledamo obraz nesrečnega Dibkina, nam je takoj jasno, da ne pride zanj nobena teh treh kategorij v poštev. Kakor da se mu je sam vrag s svojo babico ugnezdil v zob, kjer preizkuša svoje čeljusti, svoje robove in zobe. Ubogemu Dibkinu se zdi, da mu bo razneslo glavo v drobne koščke; po ušesih mu vrta, pred očmi se mu utrinjata dve barvi, plava in zelena, v nosu pa se mu vse trga. Z obema rokama se drži za desno lice in dvija iz kota v kot ter tuli od bolečine.

»Pomagajte, za božjo voljo,« vpilje in bije z nogami po tleh. »Ubil se bom, alj pa obesil!«
Kuharica mu svetuje, naj si umiva usta z vodko, maj mu spel delo obkadike z nastrogano morsko redkico, polito s petrolejem, sestra mu dela mazilo s kolinsko vodo, telka pa mu svetuje, naj maže desna z jodom. Toda edina posledica vseh teh zdravil je, da smrdi od pet do glave od medikamentov, da je ves vtroglav in da se dere še huje. Mnenja je, da mu more pomagati samo še eno sredstvo — da si počene kroglo skozi glavo alj pa da izpije na dušek tri steklenice konjaka, da se napije do smrti in zavali v posteljo.

Končno se je našel pameten človek, ki je svetoval Dibkinu, naj se odpelje na Tverskačo do Zagvozdnirove hiše, kjer stane zobni zdravnik Karkman. Te mu bo, kot da bi trenil, izdrl zob brez bolečin in poceni. Dibkin se oprime tega nasveta kot utopljenec slamnate bilke, obleče sukno in drvi s kočijo na naveden naslov. Končno stoji pred napisno tablico: Dr. J. K. Karkman, zobni zdravnik. Dibkin plane iz kočije in zdriva po stopnicah navzgor. Na gumb zvonca pritiska s tako silo, da se mu slomi noht na prstu.

»Ali je doma? Alj sprejema danes?« vpraša sobarico.
»Izvohte, prosim,« mu veji hišna. »Kar izvohtite!«
»Uhh, pomagajte mi sleči suknoj Hitrol!«

Komaj trenutek je minil in nesrečnika se zdi, da mu bo končno razneslo glavo. Kakor norec, ali še bolj rečeno: kakor oženjen človek, ki mu je za časa njegove bolečine žena vrgla lonec vrele vode v obraz, drvi Dibkin v čakalnico, toda jojl — čakalnica je polna ljudi. Drvi k vratom so-

Izidi nogometnih tekem v Trbovljah

v nedeljo, 1. novembra:
Rudar—Bratstvo 5:2 (2:1)
Pionirji:
Rudar—Svoboda (Trb.) 6:0
Rudar II.—Dobrna 2:0 (1:0)

Proletarec (Zagorje) proti Železničar (Celje) 3:1 (1:0)

Prvenstvena tekma republiške lige v Zagorju. — Sodnik Orel iz Celja — dober, gledalcev 500. — Strelci Proletarca: v 18. minuti Kurent, v 75. minuti Valter Prašnikar, v 83. minuti Vozelj; za Celje: v 38. minuti desna zveza.
Potek: Moštvo Proletarca je

skozi ves prvi polčas napadalo nasprotnikova vrata, pri čemer je Kurent iz prostega strela iz 30 metra ukani nasprotnikovega vratarja in dosegel prednostni gol do odmora. — Po odmoru je moštvo iz Celja po krivdi domače obrambe takoj izenačilo rezultat. Nato je sledilo ponovno obleganje nasprotnikove mreže, pri katerem se je držala Zagorjanov velika smola, pa tudi teren je delno vplival na slabo igro. Slednjič je uspelo Prašnikarju doseči vodstvo, nekaj minut kasneje je pa Vozelj zvišal rezultat na 3:1, ki je ostal do konca. — Pri gostih je bil najboljši vratar, pri domačih so se pa izkazali predvsem mladi, ki so dosegli kar dva gola.

Sam si je sodil

Popravek

V zvezi z notico »Sam si je sodil«, ki smo jo objavili v 27. številki našega lista z dne 8. julija tega leta, nam je Občinski odbor ZB NOV, Dobrna pri Celju, poslal sledeči popravek:

Tov. Mirko Gorenšek, rojen 9. oktobra 1918 v Lipi, občina Frankolovo, okraj Celje-okolica, je bil sin kmečkih staršev ter obiskoval osnovno šolo in ja dovršil na Frankolovem. Po dovršeni osnovni šoli se je učil za mojstra gradnje mlinov in žag. Svojo obrt je pridno in vestno izvrševal, kar se vidi iz tega, da so mnogi kmetje na Frankolovem in v bližnji okolici imeli oziroma imajo njegove izdelke. V času NOV se je tudi Mirko vključil ter je bil načelnik okrajne narodne zaščite za Celje-okolico. Zaradi njegove živčne bolezni je moral svoj takratni poklic opustiti ter si poiskati lažje fizično delo. Leta 1950 je prišel z dru-

žino v Dobrno ter postal član KOZ Dobrna. Po združitvi KOZ in KZ leta 1952 je Mirko prevzel mesto obratovodnje in mizarski delavnik KZ Dobrna. Poleg svojega strokovnega dela v mizarski delavnici se je marljivo udeleževal v OF, ZB, ZKJ in vaški sindikalni organizaciji. Tov. Mirko Gorenšek je bil med ljudstvom priljubljen, vsakomur je rad pomagal s svojimi nasveti, v vseh organizacijah pa je bil kot član odborov marljiv in požrtvovalen. Meseca februarja leta 1953 se mu je zgodila nesreča, ko je izven službe izdeloval kartice predal za pisarno KZ. Ob tej nesreči je na strugalnem stroju izgubil štiri prste do drugega člena na levi roki. Po večmesni bolezni se je tov. Mirko vrnil na delo, vendar se je pa opazila pri njemu od tedaj duševna razdvojenost pri delu kakor tudi pri govoru. Tov. Mirko se je v tem času popolnoma spremenil, ter se je videlo, da mu je nesreča zadela mnogo brige, ki ga je pripeljala do tako tragičnega življenjskega konca.

Istočasno je v vaši notici omenjeno, da je tov. Mirko Gorenšek (ne Stane Gorenšek) imel 7 nezakonskih otrok in 2 »zakonska otroka. Resnica pa je, da ima tov. Mirko Gorenšek) snega zakonskega in dva nezakonska otroka, za katere je pa v času svojega življenja vedno skrbel tako, da nezakonski otroci niso trpeli pomanjkanja. Govorica o dveh nerojenih otrocih pa ni resnična ter je samo obrekovanje pokojnega.

Občinski odbor ZB NOV Dobrna pri Celju

Sanitarna inšpekcija — kje si?

Zadnje čase opazimo po trboveljskih mesnicah, da opravljajo posle mesarja in blagajnika kar mesarji sami, ponekod pa sekaajo meso celo samo blagajničarke. Ali je to mogoče higijena, da si obranimo zdravje? Vsak človek dobre ve, da denar in živila ne gresta skupaj. Mnogokrat se zgodi, da pred zdravo osebo plača kakšen bolan človek, in če je v takem lokalni zaposlena samo ena oseba, ni prav nič čudnega, da imamo toliko primerov tuberkuloze.

Cemu imamo rentgenske preglede — se vprašujemo — če na drugi strani sami širimo bolezen? Ali je prodaja mesa mogoče sedaj manj važna kot takrat, ko smo imeli meso še na karte, kljub temu, da je meso sedaj mnogo dražje? Potrošniki paž želimo in zahtevamo, da vlada v mesnicah in po vseh obratih v živili in piščanci higiena, kar je prvi pogoj za »zdravje. Upamo, da bo sanitarna inšpekcija posegla vmes in napravila konce takih postrežbi po naših trgovskih in drugih lokalih.

Trboveljski potrošniki. Zanimivosti v kratkem

Računa se, da je povprečna količina soli v morjih 3,5 %, toda v nekaterih morjih se odstotek znatno zviša. V Rdečem morju je odstotek soli 4, in to predvsem zaradi velikega izhlapevanja vode. V velikem Slanem jezeru je pa odstotek 17, a v Mrtvem morju celo 28 odstotkov.

V Združenih državah Amerike so pred kratkim poskusili z novim letalom-raketom. Raketa je sestavljena iz dveh delov. Raketa ima obliko cigare in v sredini med repom in kljunom je eksploziv. Ko se eksplozivna snov porabi, se kljun loči od ostalega dela; v njem je montirana helikopterska naprava, ki se počasi spušta na zemljo. Ostali del pa prosto pada.

SPORT V ZAGORJU

Rezultati prejšnje nedelje:

Pionirji — nogomet: Proletarec : Bratstvo 2:2 (0:1); člani — rokomet: Proletarec : Partizan (Velenje) 6:0 p. f.

Obvestilo

Kdor ima navedene številke naj se oglasi

Obveščamo vse tiste, ki so kupili srečke za srečolov, katerega je priredilo v nedeljo, 25. oktobra 1953, športno društvo »Dobrna« v Trbovljah, da so bile zadete naslednje številke:

- 3, 7, 21, 41, 48, 52, 76, 82, 112, 121, 134, 138, 171, 176, 194, 196, 202, 206, 214, 217, 219, 234, 236, 241, 249, 257, 269, 271, 273, 270, 280, 296, 297, 299, 311, 325, 351, 365, 366, 375, 380, 392, 398, 418, 421, 424, 425, 436, 438, 453, 458, 467, 518, 527, 546, 571, 605, 607, 615, 616, 630, 636, 672, 676, 679, 704, 749, 788, 800, 809, 817, 851, 876, 893, 896, 927, 930, 947, 949, 950, 966, 985, 1004, 1014, 1016, 1031, 1046, 1056, 1061, 1066, 1072, 1080, 1093, 1085, 1089, 1130, 1158, 1166, 1205, 1238, 1241, 1247, 1250, 1253, 1271, 1272, 1276, 1291, 1311, 1315, 1337, 1343, 1361, 1377, 1382, 1391, 1395, 1401, 1406, 1420, 1440, 1453, 1463, 1490, 1506, 1511, 1522, 1532, 1576, 1595, 1521, 1633, 1668, 1676, 1679, 1681, 1692, 1704, 1718, 1733, 1741, 1746, 1766, 1767, 1787, 1796, 1832, 1841, 1846, 1850, 1866, 1868, 1868, 1875, 1902, 1940, 1941, 1945, 1953, 1957, 1968, 1970, 2010, 2021, 2032, 2036, 2041, 2044, 2050, 2083, 2084, 2106, 2118, 2164, 2170, 2171, 2179, 2184, 2185, 2201, 2203, 2206, 2247, 2277, 2296, 2305, 2311, 2331, 2336, 2349, 2359, 2359, 2360, 2362, 2369, 2374, 2385, 2386, 2395, 2409, 2422, 2441, 2457, 2483, 2483, 2487, 2500, 2505, 2508, 2540, 2541, 2570, 2583, 2614, 2617, 2622, 2625, 2626, 2640, 2641, 2645, 2662, 2666, 2671, 2675, 2676, 2732, 2777, 2797, 2809, 2819, 2821, 2822, 2823, 2848, 2861, 2939, 2940, 2951, 2949, 2982, 2992, 3005, 3013, 3043, 3068, 3099, 3107, 3130, 3137, 3144, 3152, 3155, 3160, 3161, 3177, 3187, 3189, 3191, 3208, 3212, 3218, 3224, 3242, 3262, 3293, 3303, 3329, 3335, 3347, 3349, 3359, 3365, 3382, 3395, 3405, 3417, 3218, 3452, 3458, 3472.

Pozivamo vse, ki imajo srečke z gori navedenimi številkami, da takoj pridejo po dobitke v gostilno »Svoboda - Dobrna« na Dobrni v Trbovljah.

ANGLESKI KRIMINALNI FILM

„DOLGO BO POMNIL“

Po 12 letih se je vrnil iz ječe na zapuščenih vlačilce ob Temzi Filip Davidson. Zarochenka se mu je med tem poročila s policijskim nadzornikom Lowtherjem, in to tista njegova Fay, zaradi katere je 12 let po nedolžnem sedel. Dolgo je pomnil dogodke v življenju. Toda živ spomin na nečedne posle je bil nevaren za Boyda. Na vsak način se je hotel iznebiti Davidsona. Ko sta se v njegovi pisarni sprejela, ga je Boyd ustrelil v roko, nato je pa bežal za njim k Temzi. Pregarjan Filip je zagazil v močvirje in

Prizor iz filma »Dolgo bo pomnil«

onega zadnjega večera, ko je prišel prositi kapitana Driverja za Fay. Kapitan je imel sumljivo družino okrog sebe, ki je hotela za dober denar iztihnati nekoga zločinca čez mejo v Holandsko. Med lopovi je prišlo do spora in pretepa, vlačilec je po nesreči začel goreti in policija je našla na dnu zogleleno truplo. Priče so izjavile, da je bil to neki Spencer Boyd, ki da ga je Davidson ubil. Nadzornik Lowther sam ni dosti verjel v pričevanja in je počasi odkril, da je tudi njegova Fay kriva Davidsonove obsodbe. Filip je v ječi sklenil, da bo potem na svobodi sam obratunal s pričami in z lopovi, zaradi katerih je izgubil doberšen del svojega življenja. Ko je bil potem res izpuščen, je Lowther skrbno zasledoval vsak njegov korak. Bal se je za svojo ženo, bal se je za Davidsona, da bi ne zagrešil kakšne nepremišljenosti. Fayin oče je bil že dolgo mrtev. Ostali so še mornar Pewsey, bandit Boyd in pa Fay. Pewsey se je iz strahu sam prejal policiji, Boyda, zaradi katerega je Davidson 12 let sedel, je odkril slučajno. Toda čudno, maščevanje je zdaj splahnelo. Pošteno ga je oklotal in odšel. Fay je obiskal na njenem domu. Zasmilila se mu je v svojem strahu za življenje. Vzburil ji je vest in odšel na zapuščen vlačilec, kjer ga je čakala ponižna natakarica Elza, ki je edina v delu v njem človeka. Vrnila mu je s svojo ljubeznijo spet vero

da ni čudak Jackson ustrelil s svojo puško Boyda, bi Filip plačal spet tuje grehe s svojim življenjem, za njima je hitela seveda tudi policija, toda inspektor Lowther je bil prepoznen. Pravi krivec in zločinec je bil že sojen in kaznovan. Sitna zadeva je bila zdaj likvidirana, Fay je prestala nekoliko »pravilnega« strahu, če bo zaradi krivega pričevanja morala za sedem ali osem let v ječo, toda njen nekdanji zarochenec je bil plemenit. Pozabil je na maščevanje, katerega je tako dolgo pripravljaj, kajti spoznal je, da je življenje samo najboljši sodnik.

Kino »Svoboda-Centers«

Trbovlje (Delavski dom) bo predvajal prihodnje dni angleški kriminalni film

„Dolgo bo pomnil“

Razpored predstav bo razviden z lepakov.

Prihodnji teden izredni spored z ameriškim barvnim filmom

„Na otoku s teboj“

Kino »Svoboda«, Trbovlje II.

bo igral v bližnjih dneh ameriški pustolovski film

„Winchester“

Razpored predstav bo razviden z lepakov.

Izpred sodišča

Z nakaznicami za kurivo je manipulirala

Pred okrajnim sodiščem v Trbovljah se je zagovarjala tov. Marija Pintar, gospodinja iz Velike Kostrevice, Dvor št. 52, kaj je leta 1952 kratila državljanom pravico do zagotovljene preskrbe s kurivom in tako večjemu številu državljanov ni izdala nakaznic »K«, akoravno je v spisku upravičencev prejem teh legitimacij potrejevala.

Na sodniški obravnavi se je obtoženka zagovarjala, da ni nobenemu upravičencu, ki bi moral dobiti te karte, izdala zavrnila. Navedla je, da je spisek napravila za vse tiste upravičence, za katere je vedela, da jim te nakaznice pripadajo, ni pa vzela v seznam ljudi, ki so bili v službi na rudniku ali pa v cementarni. Seznam je sestavila po imeniku članov OF, čelala ga je pa na hitro roko in precej ljudi izpustila, poleg tega je pa bila takrat že v Litiji in terena ni dobro poznala, kot bi ga sicer, če bi se nahajala v Trbovljah. Nekateri upravičenci so pa nakaznice za kurivo vračali in dejali, da nimajo denarja za nakup kurjave — pozneje, ko se je izkazalo, da se bodo dobili industrijski boni, so se pa začeli oglašati ljudje, ki prvotno niso reflektirali na nakaznice za kurivo, ali jih pa celo odklanjali.

Sodišče zagovora obtoženke ni moglo upoštevati, ker se je pričalo iz posočila mestne občine Trbovlje, da bi obtoženka morala napraviti sezname ljudi tako, da bi bili upoštevani vsi potrošniki, ki so bili upravičeni do teh nakaznic, razen kmetov in obrtnikov. Dobila je stroga navodila, kako naj sestavi spisek, tako da sama ni bila upravičena odklati o delitvi nakaznic »K«.

Obstajala je posebna komisija pri LOMO Trbovlje, ki je o tem odločala. Tudi zaslišane priče so potrdile, da obtoženka svojega posla ni opravljala vestno. Ivan Povh bi moral dobiti nakaznico za kurivo; obtoženka je obljubljala njegovi hčerki, ko je delila nakaznice »K«, da jo bo prinesla na dom. Ta jo je čakala, na-

je videla, ko je nesel dve steklenici in ga še vprašala, kam jih nese. Nato mu je ena steklenica zdrknila na tla, drugo je pa odnesel. Obtoženka je videl tudi Franc Koritnik, toda sama po hrbtu in sta nato oba ugotovila, da je to lahko samo Matija Podvez, ker ni nihče drugi prišel. Sodišče je obtoženka obsodilo na 25 dni zapore.

Cement sta kradla

Pred sodiščem sta se nadaje zagovarjala Franc Fomše in njegova žena, oba iz Trbovelj, ker sta v noči od 6. na 7. junija t. l. iz rudniškega skladišča odnesla 4 vreče cementa v vrednosti 30.000 din.

Tatvino sta oba priznala; on je izjavil, da je tatvino izvršil v pijanosti in zaradi tega, ker je potreboval za pokritje hleva 350 strešnih opek ter je iz cementa nameraval napraviti opeko. Pri tej kraji mu je pomagala tudi njegova žena, ki je na možovo prigovarjanje v otroškem vozčku pripeljala domov 1 vrečo cementa.

Sodišče je obsodilo Tomšeta na 4 mesece zapore pogojno za dobo dveh let, ženo pa na 1 mesec pogojno za eno leto.

Zahvala

Istrenno se zahvaljujemo vsem, ki so čustvovali z nami ob nesladni smrti našega dobrega, skrbnega in nepozabnega očeta, starega očeta, brata in strica

Janeza Drakslerja

posestnika in gostilničarja v Čerdenou.

Posebna zahvala za tople besede ob odprtem grobu vse trem govornikom, dojsko-hrastniškim zapevcem za srce segajoče za hostinke, lovcem in gasilec za častno spremstvo, darovalcem lepih vencev in cvetja ter duhovščini. Prisrčna hvala še vsem, ki so ga spremlili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti in ki so nam prisrčno pomagali v tej težki uri. Dol pri Hrastniku, 30. oktobra. In ostali sorodniki. Zalujohi otroci

V steklarni Hrastnik je kradel

Pred sodiščem se je zagovarjal tudi Matija Podvez iz Hrastnika, zaradi tatvine dveh 10-litrskih steklenic, ki jih je 14. IX. lanskega leta ukradel po polnoči v hrastniški steklarni. — Matija Podvez na obravnavi ni hotel kraje priznati; izjavil je, da se je tisto noč vračal pijan domov in da je šel takoj spat. Priča Emil Benčin je pa potrdila, da ga